

DE

1942 – TRIDESET LET – 1972

DELAVSKA ENOTNOST

17. JUNIJA 1972 – ŠT. 24 – L. XXIX

TOKRAT SO SE ČETRTEIČ ZAVRTELI NAŠI BOBNI!

- Kdo so nagrajenci v četrtem kolu nagradne igre ob 30. obletnici Delavske enotnosti? Odgovor je na zadnji strani današnje številke! Razpisali pa smo tudi že nagrade v petem kolu. Ne pozabite torej pogledati na zadnjo stran Delavske enotnosti

KONFERENCA SAMOUPRAVLJAVCEV V OBČINI LAŠKO

HITREJE ZA DRUGIMI

Kljub dobremu gospodarjenju v minulem letu podatki izpričujejo, da gospodarstvo občine Laško v svojem razvoju še vedno zaostaja za gibanji tako v celjski regiji, kot v republiki ● Potreben bo temeljit dogovor, kako prestrukturirati domače gospodarstvo

Delovne organizacije občine Laško so lani dobro gospodarile, vendar so nestalni pogoji gospodarjenja v veliki meri vplivali na tekoča gospodarska gibanja. Zavaljo podražitve reprodukcijskega materiala in surovin se je udeležba porabljenih sredstev v celotnem dohodku gospodarstva povečala od predlanskih 64,3 % na 64,9 % v minulem letu. Neznatno, a vendarle je bila zavaljo tega manjša ekonomičnost poslovanja, ki so

jo „povzročili“ zlasti industrija, rudarstvo in kmetijstvo, medtem ko je trgovina ostala na predlanski ravni. Svojo ekonomičnost sta občutno izboljšali obrt in stanovanjsko-komunalna dejavnost. Amortizacija v gospodarstvu je lani dosegla znesek 15.796.000 dinarjev, kar je za 24 % več kot pred dvema letoma. Kljub povečanim sredstvom pa je prav v občini Laško predvsem zavaljo zastarelih delovnih naprav amortizacija še

vedno prenizka, o čemer zgovorno govorita dva podatka: osnovna sredstva gospodarstva so odpisana 44,4-odstotno v industriji pa kar 46-odstotno.

Očitno je, da amortizacija, dasiravno ni edini „vir“, ne zagotavlja možnosti za normalno reprodukcijo. To se zlasti odraža pri financiranju investicij, kjer imajo skoraj po pravilu prednost obratna sredstva. Na-

(Nadaljevanje na 4. strani)

V družbeno akcijo za zboljšanje delovnih in življenjskih razmer rudarjev in njihovega ekonomskega položaja, ki jo je nedavno tega na pobudo rudarjev iz rudnika Trepča organiziral zvezni odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva, so se vključili tudi slovenski sindikati in nekateri naši rudniki. – Delavska enotnost podpira to njihovo prizadevanje in bo z nekaj prispevki v tej in v prihodnjih številkah našega lista skušala opozoriti slovensko javnost na težavne razmere, v katerih delajo naši rudarji.

Danes so na 10. strani DE v prispevku pod naslovom

Nedokončana bitka

spregovorili o svojih jami in o delovnih razmerah v njej idrijski knapi.

V Murski Soboti je bil 10. in 11. junija VII. kongres gasilske zveze Slovenije.

Na Slovenskem je danes 1.312 osnovnih gasilskih organizacij, od tega 1.155 teritorialnih, 158 industrijskih ter 7 poklicnih gasilskih enot s skupno 52.000 aktivnimi člani.

V minulem letu so požari pri nas povzročili za 440 milijonov dinarjev škode. Škoda je tako visoka predvsem zaradi večjih požarov v gospodarskih organizacijah.

Na kongresu so delegati posvetili precej pozornosti tudi problemu prostovoljnih industrijskih gasilcev in poklicnih gasilcev v podjetjih. Danes je v Sloveniji več kot 600 podjetij z več kot 200 zaposlenimi in v katerih naj bi bila vsaj gasilska desetina. Brezbržnost vodilnih ljudi v podjetjih do požarne varnosti je eden od glavnih vzrokov, da delujejo gasilska društva le v 158 podjetjih. To je bržčas tudi eden od vzrokov, da požari v podjetjih povzročajo tako veliko škodo.

V Ilirski Bistrici so imeli prejšnjo nedeljo vajo RK in civilne zaščite, v kateri so uspešno sodelovali tudi gasilci. Od tam je tudi naš posnetek.

A. A.

ETATIZEM, SKRIT POD PLAŠČEM SAMOUPRAVLJANJA

Republiški odbor sindikata delavcev v prometu in zvezah v načelu zavrača začasni statut republiške skupnosti za ceste

Čeprav je Skupščina SRS že sprejela republiški zakon o javnih cestah, se bodo poslanci o njem bržčas morali še precej pogovarjati. Gre za to, da je RO sindikata delavcev v prometu in zvezah skupaj s slovenskimi cestnimi podjetji že napovedal ustavni spor zaradi dveh členov navedenega zakona in da bo, če stvari ne bi prej rešili drugače, potreben tudi ustavni spor v zvezi s tistimi člani zakona, ki govore o položaju, organih, pristojnostih in odgovornostih republiške skupnosti za ceste, ki niti še ni ustanovljena, pa že razburja duhove, zlasti pa kolektive slovenskega cestnega gospodarstva.

Pojdimo lepo po vrsti!

Ze takrat, ko je delovna skupina za izdelavo statuta republiške skupnosti za ceste pripravila prvi osnutek statuta, je pododbor za cestno gospodarstvo pri RO sindikata delavcev v prometu in zvezah Slovenije njen „izdelek“ ocenil kot neustaven ter hkrati izrazil mnenje, da vsaj dokončni osnutek statuta ne bo več zagovarjal etatističnih odnosov v cestnem gospodarstvu in da ne bo kršil samoupravnih in ustavnih pravic delavcev. Zdaj, ko je izdelan osnutek tega statuta, avtorji ga imenujejo osnutek „začasnega statuta“, je več kot očitno, da je ostalo vse po starem in da v slovenski družbi še obstajajo sile, ki so dovolijo dokaj od-

krito zagovarjati etatistične odnose, bolj ali manj skrite in prikrite s plaščem samoupravljanja in tako imenovanimi splošnimi družbenimi interesi.

PROTI NA VSEJ ČRTI!

Tako nekako bi lahko strnili vsebino razprave na zadnji seji pododborja za cestno gospodarstvo pri RO sindikata delavcev v prometu in zvezah Slo-

venije, na kateri so – s stališča ustavnosti, zakonitosti in siceršnje normative ureditve – obravnavali vsebino predloženega začasnega statuta republiške skupnosti za ceste in jo ocenili kot čisto nasprotje nedavno sprejetih ustavnih dopolnil.

Republiška skupnost za ceste je namreč z omenjenim republiškim statutom za ceste (Nadaljevanje na 3. strani)

pravi naslov za denarne zadeve ljubljanska banka

vreme ni zanesljivo

zanesljiv je

indip

V dneh od 11. do 16. junija je obiskala Slovenijo delegacija deželnega vodstva Zveze nemških sindikatov (DGB) iz dežele Baden Wuerttemberg. Obisk pomeni začetek obširnejšega sodelovanja med RS ZSS in vodstvom sindikatov iz te pokrajine, kjer je zaposlenih tudi veliko delavcev iz Slovenije. Nemški sindikalni delavci so med obiskom Slovenije obiskali Maribor (TAM), Kranj (Iskra), Koper (Luka Koper), Izolo (Mehanotehniko) in Portorož. Ob koncu obiska je bil sklenjen sporazum o sodelovanju na študijskem in strokovnem področju ter o sodelovanju pri vključevanju naših delavcev v nemške sindikate.

Minulo sredo se je sestal na prvo sejo svet za grafično, papirno predelovalno industrijo in založništvo pri RO Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije v novi mandatni dobi. Ob tej priložnosti je svet sprejel svoj delovni program, v nadaljevanju seje pa so člani spregovorili o uresničevanju ustavnih dopolnil v delovnih organizacijah teh dejavnosti ter poslušali informacijo o uresničevanju samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki jo je posredoval predsednik komisije za pripravo sporazuma.

VELENJE

Prosvetni delavci drugače organizirani

Medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Velenje – Mozirje je na zadnji seji znova obširno razpravljalo o organiziranosti prosvetnih delavcev v Velenju. Ker zdaj prosvetni delavci soglašajo z reorganizacijo, je bilo sprejeto sta-

lišče, da bodo na vseh treh osnovnih šolah v Velenju samostojne organizacije sindikata. Samostojno OOS bodo tvorili tudi zaposleni v vzgojnovarstvenih ustanovah v Velenju in v Soštanju. Zaposleni na gimnaziju Velenje, v Glasbeni šoli Fran Korun

Koželjski Velenje ter v Knjižnici Velenje pa bodo prav tako sestavljali samostojno OOS. Računajo celo za možnost, da bi samostojno sindikalno organizacijo ustanovili na posebni šoli. Sindikalna organiziranost prosvetnih delavcev v Soštanju in

Šmartnem ob Paki pa se ne bo spremenila.

Na seji Medobčinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Velenje–Mozirje so se tudi dogovorili, da bo prenehala z delom komisija za šolstvo, hkrati pa so sprejeli predlog, da bi ustanovili konferenco sindikata prosvetnih delavcev.

(vš)

S POSVETOVANJA V RADOVLJICI

IZENAČITI PRAVICE IN DOLŽNOSTI

Na pobudo občinskega sindikalnega sveta in občinske konference Zveze komunistov je bilo te dni v Radovljici posvetovanje o uresničevanju ustavnih dopolnil, zlasti pa tistih, ki govore o uvajanju temeljnih organizacij združenega dela. Na posvetovanju, ki se ga je udeležilo veliko število sindikalnih delavcev iz radovljiške občine, sekretarjev osnovnih organizacij ZK, direktorjev tamkajšnjih podjetij, so sodelovali tudi Jože Globočnik in Ivo Tavčar, podpredsednika RS ZSS ter Mitja Švab, predsednik komisije za samoupravljanje pri republiškem sindikalnem svetu.

Posvet je bil še posebno pomemben zavoljo dejstva, da v radovljiški občini deluje kar 19 večjih dislociranih obratov. Prav v teh dislociranih obratih pa nerazvito samoupravljanje povzroča mnoge zaplete. Posamezni udeleženci v razpravi so tako s primeri dokazovali, da delavci, ki so zaposleni v dislociranih enotah, nimajo enakih samoupravnih pravic, kot jih imajo delavci v matičnih obratih. S tem v zvezi sta občinski svet Zveze sindikatov in občinska konferenca Zveze komunistov v Radovljici že pripravila obširno analizo samoupravnih odnosov v dislociranih obratih, o kateri pa bomo spregovorili kdaj drugič.

Vsekakor pa je omenjeni posvet pomenil prvi korak na poti intenzivnejšega uveljavljanja neposrednega samoupravljanja. O tem priča tudi sklep, ki so ga sprejeli na posvetu, da bodo

namreč v vseh radovljiških delovnih organizacijah v najkrajšem času ustanovili posebne komisije, ki bodo takoj začele proučevati možnosti za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela. Na občinski ravni pa bo prav tako delovala ustrezna komisija, ki bo povezovala delo komisij v podjetjih.

V drugem delu posveta so udeleženci spregovorili o analizi uresničevanja samoupravnih sporazumov v delovnih organizacijah, ki so jo pripravili slovenski sindikati. Njihova osnovna ugotovitev pri tem je bila, da je samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov že odločilno vplivalo na politiko delitve. Seveda pa spremljajo proces sporazumevanja še mnoge pomembnejše dileme, ki jih bo treba v naslednjem obdobju uresničevanja samoupravnih

sporazumov z vso zavzetostjo odpravljati.

Radovljiški posvet je tudi dal vso podporo akciji delavcev tovarne „Plamen“ v Kropi, ki so pozvali vse delovne ljudi, da s povečanimi naporji prispevajo k stabilizaciji gospodarstva.

VPRAŠANJE:

V naši delovni organizaciji se osebni dohodek obračunava tako, da se upošteva delovni učinek (norma). Šef oddelka je napačno izračunal mojo normo in sem zaradi tega prejel višji osebni dohodek. Sedaj mi delovna organizacija odteguje od osebnega dohodka določen del, da bi to napako šefa oddelka popravila. Ali je podjetje upravičeno, da mi v tem primeru odteguje osebni dohodek?

J. Č. – KOPER

ODGOVOR:

Iz podatkov, ki jih navajate v pismu, sledi, da ste na podlagi nepravilnega obračuna prejeli več osebnega dohodka, kakor vam gre. Razumljivo je, da ima delovna organizacija v takšnem primeru pravico zahtevati od vas, da poravnate tisti del denarja, ki presega osebni dohodek, ki vam gre po pravilnem obračunu. Najbolj primerno je, da se sporazumno določi način vračanja tega dela dohodka, denimo v obrokih.

JORDAN TRAJČEV

VPRAŠANJE:

Sem v rednem delovnem razmerju, vendar z nepolnim delovnim časom, tako da delam 24 ur tedensko, kar znese več kot polovični delovni čas. Doslej mi je delovna organizacija izplačevala regres za dopust in enaki višini kot vsem drugim delavcem, medtem ko sem

LJUBLJANA

PO ZAČRTANI POTI

Svet za grafično industrijo, papirno predelovalno industrijo in založništvo pri RO Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije je izoblikoval svoj delovni program za letošnje leto. Program dela je strnjen v petih točkah. V prvi točki program napoveduje, da bo svet obravnaval in spremljal uresničevanje določil samoupravnega sporazuma teh dejavnosti, predvsem pa tistih, za katera se je zavzemal ob postopku izdajanja soglasja k sporazumu. Pri tem gre predvsem za določila o najnižjem osebnem dohodku, o sredstvih za regrese, prehrano in izobraževanje, dodatke za nadurno in nočno delo in drugo. Svet si bo prizadeval tudi usklajevati ovrednotenje vpliva delovnih razmer med posameznimi delovnimi organizacijami, podpisnicami sporazuma, pa tudi med drugimi panogami.

Zavoljo devalvacije dinarja in napovedanih stabilizacijskih ukrepov svet ugotavlja, da bo potrebno skrbno analizirati gospodarski položaj grafične panoge v letošnjem letu, kar še posebej velja za poslovne stroške, cene, akumulacijo, delitvena razmerja, zaposlovanje in socialno varstvo. V grafični dejavnosti je vsa zadnja leta čutili močno pomanjkanje kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov, kar je predvsem posledica hitrega razvoja te dejavnosti in spreminjajoče se tehnologije. Ker pa ta panoga pridobiva strokovno usposobljene kadre predvsem preko šolskega centra tiska in papirja, bo svet analiziral sedanji sistem šolanja kadrov – seveda s stališča potreb grafične in papirno predelovalne industrije.

Program dela tudi napoveduje, da bo svet spremljal in usmerjal prizadevanja za uresničitev ustavnih dopolnil v delovnih organizacijah teh dejavnosti. In slednjič, svet poudarja, da so se sindikati že v minulem letu zavzemali za prepoved privatne grafične dejavnosti, vendar pa doslej problem še ni zadovoljivo rešen. Zato namerava svet to svojo akcijo v letošnjem letu ponoviti.

nn

● PRED PROSLAVO SLOVENSKE PARTIZANSKE VOJSKE V ZADOBROVI PRI LJUBLJANI

Zagotovimo čimvečjo udeležbo!

Na občinske organizacije Zveze sindikatov je prispelo pred dobrimi štirinajstimi dnevi pismo, ki so ga podpisali predsedniki RS ZSS Tone Kropušek, RK SZDL Slovenije Janez Vipotnik, RO ZSD NOV Slovenije Janko Rudolf, RK ZMS Živko Pregl in Zveze rezervnih vojaških starešin inž. Slavko Korbar. V njem med drugimi pozivajo tudi sindikalne organizacije v delovnih organizacijah, naj zagotovijo udeležbo čim večjega števila delavcev na proslavi slovenske partizanske vojske ob 30. obletnici ustanovitve prvih brigad, ki bo letos 4. julija ob dnevu borca v Zadobrovi pri Ljubljani.

Letos je minilo že trideset let, odkar smo Slovenci ustanovili prve partizanske brigade NOV in POS. Nastale so iz partizanskih čet, bataljonov in odredov. Pomenile pa so za Komunistično partijo Slovenije in za Osvobodilno fronto udarno pest mladih revolucionarnih ljudi v boju proti okupatorjevemu nasilju, v boju za očuvanje slovenske zemlje, narodne svobode ter neodvisnosti in v boju za zaščito že začete socialne revolucije.

Častni odbor za pripravo programa, s katerim bomo počastili ustanovitev slovenske partizanske vojske, je sklenil, da bo proslava slovenske partizanske vojske ob trideseti obletnici ustanovitve prvih brigad v torek, 4. julija ob 11. uri v Zadobrovi pri Ljubljani.

Proslava bo usmerjena v organizacijo pohodov „Po poteh domicilne enote“, ki jih bodo organizirale občinske organizacije Zveze mladine, Zveze borcev in Zveze rezervnih vojaških starešin. Pohodi bodo kar se da prepričljivo in verno odražali čas in razmere pred tridesetimi leti, ko so bile partizanske brigade, odredi, bataljoni in čete na svojih številnih pohodih. Ti pohodi ne bodo samo akcijsko spominskega značaja, marveč bodo imele tudi izrazit vsebinski in politični pomen. Občinske brigade, povezane v bataljone in čete, se bodo zbrale pred 4. julijem na določenih zbornih mestih in prišle skupaj na osrednjo proslavo na Slovenskem v Zadobrovo pri Ljubljani.

Ker bo osrednja proslava v Zadobrovi množična politična manifestacija vseh občanov, vseh delovnih ljudi, nekdanjih aktivistov OF, sedanjih družbenopolitičnih delavcev, partizanov, članov družbenopolitičnih organizacij in zlasti mladih, bodo organizirale udeležbo delovnih ljudi iz delovnih organizacij osnovne organizacije sindikata v sodelovanju z občinskimi sveti Zveze sindikatov. Zato priporočamo že sedaj vsem izvršnim odborom osnovnih organizacij sindikata, naj se dogovorijo, kako bodo organizirali svoje članstvo za odhod v Zadobrovo. Prireditveni prostor je izbran tako, da je možen prevoz udeležencev z vlaki do železniških postaj Polje in Zalog. Prireditveni odbor se je že dogovoril z Železniškim transportnim podjetjem Ljubljana, da bo poskrbelo za varen, cenen in hiter prevoz udeležencev proslave iz vseh predelov Slovenije.

D. R.

OB DNEVU SAMOUPRAVLJAVCEV V LJUBLJANI

Zbor predsednikov DS

Ob letošnjem dnevu samoupravljalcev bo v Ljubljani 27. junija dopoldne v skupščini SR Slovenije zbor predsednikov delavskih svetov delovnih organizacij Slovenije. Zbor bo začel predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

Tone Kropušek, ob dnevu samoupravljalcev pa bo spregovoril predsednik Skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher. Na zboru, ki se ga bo udeležilo približno 300 predsednikov delavskih svetov, bodo o izkušnjah pri uresničevanju ustavnih do-

polnil govorili tudi nekateri predsedniki delavskih svetov tistih delovnih organizacij, v katerih so na tem področju že največ storili.

Priprave na zbor predsednikov delavskih svetov so že v polnem teku.

D. R.

Pravna posvetovalnica DE

ga prejela letos le nekaj več kot polovico. Zanima me, ali mi gre zavoljo skrajšanega delovnega časa regres v celoti ali le delno.

M. M. – LJUBLJANA

ODGOVOR:

Po temeljnem zakonu o delovnih razmerjih ima delavec, ki dela najmanj polovico polnega delovnega časa, vse pravice po delu in iz dela, ki jih določa zakon, statut in drugi splošni akti. Obseg pravic, ki jih delavec uveljavlja glede na dolžino delovnega časa, pa je odvisen prav od dolžine delovnega časa in se te pravice odmerjajo v sorazmerju z njegovim trajanjem. Iz tega sledi, da stališče delovne organizacije, da vam gre le sorazmeren del regresa in ne ves regres, ni nezakonito in ima osnovo v citiranem določilu zakona. Sicer pa je pravica do regresa za letni dopust urejena v vaših samoupravnih aktih, saj ne gre za z zakonom določeno obveznost delovne organizacije, zato je ureditev tega vprašanja interna zadeva delovne organizacije.

M. LIPUŽIČ

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

iz ljubljane v new york

Z letali Pan American boste potovali iz Ljubljane v New York najhitreje in najudobneje. Naša letala letijo vsak dan iz Londona, Frankfurta, Rima, Pariza, Amsterdama in Bruslja.

Med poletom boste uživali razkošje največjega letala na svetu, našega 747. Vsi, ki so že potovali z našim 747 – bilo jih je več kot dva milijona – so bili navdušeni, ker so uživali med poletom: udobje, varnost in kuhinjo s svetovnimi specialitetami. Med poletom imate na voljo 12 zabavnih glasbenih programov in na izbiro dve filmski predstavi hkrati.

V rezervaciji vašega poleta sodijo v našo skrb še: rezervacije v hotelih, ogled mest, razni izleti in služba rent-a-car. Zago-
imo vam tudi rezervacije za potovanja do vseh mest v notranjosti Amerike.

V ameriških poslovalnicah Pan American vam naši rojaki iz ZDA lahko kupijo karto za polet v Ameriko; dostavimo vam jo v Jugoslavijo!

V vseh poslovalnicah JAT, turističnih agencijah ali neposredno pri nas boste zvedeli vse o naših posebnih, izletniških tarifah.

PAN AMERICAN, HOTEL SLAVIJA, SV. SAVE 9, 11000 BEOGRAD. TELEFON: (011) 411-484

Pan Am

letalska družba

največjimi izkušnjami

na svetu

Po tehnološkem načelu

V združenem podjetju Ljubljanske mlekarne ustanovljajo TOZD po načelu tehnološke povezave

Na referendumu 5. junija se je 193-članski kolektiv novosadske mlekarne odločil, da se bo vključil v temeljno organizacijo združenega dela mlekarne proizvodnje v združenem podjetju Ljubljanske mlekarne. Večina zaposlenih – z izjemo enega samega delavca – je torej soglašala s predlogom, naj bi tehnološka povezanost v združenem podjetju Ljubljanske mlekarne dobila prednost pred področno povezavo.

Tako bo torej poslej vsa mlekarska proizvodnja Ljubljanskih mlekarin tvorila eno temeljno organizacijo združenega dela. V njej so vključene mlekarne v Ljubljani, Novem Sadu, Šmarju, Stični, Velikih Laščah in v Kočevju. Sicer pa bo imelo združeno podjetje Ljubljanske mlekarne pet temeljnih organizacij. Prvo smo že omenili, drugo temeljno organizacijo združenega dela bodo sestavljale transportne in komercialne službe v Novem Sadu in v Ljubljani, osnovna kmetijska proizvodnja bo tvorila tretjo temeljno organizacijo združenega dela, trgovska mreža in prodajalne četrti, medtem ko bodo skupne službe tvorile peto temeljno organizacijo združenega dela v tem podjetju.

Takšna organizacija poslovanja v marsičem postavlja na glavo doseganje odnose v podjetju. Vendar v Ljubljanskih mlekarinah zatrjujejo, da tehnološka povezanost med posameznimi dejavnostmi znotraj združenega podjetja zagotavlja veliko boljše poslovanje, obenem pa tudi možnost za učinkovitejši razvoj samoupravljanja. To dokazujejo tudi z izidom referenduma v novosadski mlekarini.

„Uspeh na referendumu pa je brez dvoma tudi posledica dveletnega prepoveda, ki ga doživlja novosadska mlekarina, odkar se je združila z nami,“ pristavlja sekretar Ljubljanskih mlekarin tovariš Šantelj. „Dnevna proizvodnja mleka je znašala pred dvema letoma le 27.000 litrov, danes pa je novosadska mlekarina dosegla proizvodnjo 80.000 litrov mleka dnevno. Še do nedavna je bilo ob razmeroma nizki dnevni proizvodnji mleka v novosadski mlekarini zaposle-

nih 305 delavcev, zdaj pa jih je 193. Produktivnost se je tako v zadnjih dveh letih povečala skoraj za trikrat. Tudi njihovi osebni dohodki so porasli, saj so bili lani že za 60% višji kot pred integracijo. Vse to je bržčas vplilo delavcem v novosadski mlekarini zaupanje v načrte, ki jih snujemo.“

Delavci, zaposleni pri proiz-

vodnji mleka v novosadski mlekarini, bodo poslej opravljali letni zaključni račun poslovanja, kar jim bo nudilo dovolj možnosti, da bodo spremljali oblikovanje in delitev dohodka, investicijsko porabo, skrbeli za razvoj svoje mlekarne in zadovoljevali potrebe po dvigu življenjske ravni zaposlenih.

-v.k.

Proizvodnja barvnih televizorjev

Te dni je Iskra podpisala kooperacijsko pogodbo z angleško tvrdko BRC, na osnovi katere bo izvažala elektronske elemente za proizvodnjo televizijskih in drugih elektronskih aparatov, uvažala pa sklope za izdelavo barvnih televizijskih sprejemnikov s tremi različnimi dimenzijami ekrana.

Iskra je prvo količino takih televizorjev že poslala na trg ob koncu minulega in v

začetku letošnjega leta.

Pred sklenitvijo pogodbe je Iskra v sodelovanju s strokovnjaki RTV Ljubljana laboratorijsko preizkusila podobne proizvode glavnih proizvajalcev barvne televizije in se odločila za proizvode tvrdke BRC predvsem zaradi odlične kvalitete in moderno zasnovane konstrukcije, ki omogoča tudi enostavno vzdrževanje in popravilo televizorjev.

Tvrdka BRC je največji evropski proizvajalec televizijskih sprejemnikov in znaša njena dnevna proizvodnja 2000 barvnih in 5000 črno-belih televizijskih sprejemnikov.

Na osnovi sklenjene kooperacijske pogodbe bo Iskra izdelala letos 2500, prihodnje leto pa že 5000 barvnih televizijskih sprejemnikov.

-ž

Največji možgani pri nas

V republiškem računskem centru v Ljubljani so montirali doslej največji računalnik v državi – CYBER 70

Strokovnjaki republiškega računskega centra v Ljubljani so prejšnji teden predstavili novinarjem računalnik Cyber 70, doslej največji računalnik v Jugoslaviji, ki prav v teh dneh začne opravljati svoje „elektronsko poslanstvo“. Z novim računalnikom – gigantom, smo Slovenci in Jugoslovani naposled prišli do enakih možnosti za avtomatsko obdelavo podatkov kot jih imajo najrazvitejše države Evrope. Na računalnik je namreč mogoče pri-

ključiti večje število terminalov, tako da so njegovi uporabniki iz različnih gospodarskih panog in družbenih služb povezani s centralnim sistemom po telefonskih linijah.

Oglejmo si поблиže računalnik Cyber 70, ki ga je razvila ameriška družba Control Data Corporation. Računalnik ima 655.360 znakov hitrega spomina in dve centralni enoti, ki hkrati obdelujeta vsaka najrazvitejše države Evrope. Na računalnik je namreč mogoče pri-

obe centralni enoti. Del naprave tvori še skupina takoimenovanih perifernih procesorjev, povsem neodvisnih računalnikov z lastnimi centralnimi enotami in spominom. Sistem lahko obdeluje do 15 programov. Sedanjih nekaj več kot 655.000 znakov osrednjega spomina je možno povečati na 1.310.720 znakov. Nadaljnjo možnost povečanja pa omogoča „razširjeni feritni spomin“, ki ga je možno razširiti na 20 milijonov znakov.

Kako hitro deluje naš največji računalnik, pove že en sam primer: obračun plač v podjetju s 1200 zaposlenimi, ki ga sicer opravlja petčlanska ekipa vsaj 10 dni, izračuna računalnik v pičlih 4 minutah! Seveda pa s tem njegove „duševne“ zmogljivosti še zdaleč niso izkoriščene. Računalnik lahko mimo vseh zapletenih računov igra celo šah, in to tako „prodorno“ kot šahovski prvokategornik!

ZAKAJ NOV RAČUNALNIK?

V Sloveniji ugotavljamo, da smo v razvoju računalništva prišli do tiste razvojne stopnje, ko moramo razmišljati o prihodnosti jutrišnjega „računalniškega dne“. To toliko bolj spričo spoznanja, da smo doslej

analize za potrebe večjih delovnih organizacij ali gospodarskih panog v celoti.

Izkušnje so nas naposled pripeljale do odločitve, da se upremo drobljenju sredstev in s sodobno računalniško službo sledimo dosežkom razvitih držav na tem področju. Slovenski znanstveni krog se je zato lotil oblikovanja velike republiške računalniške mreže.

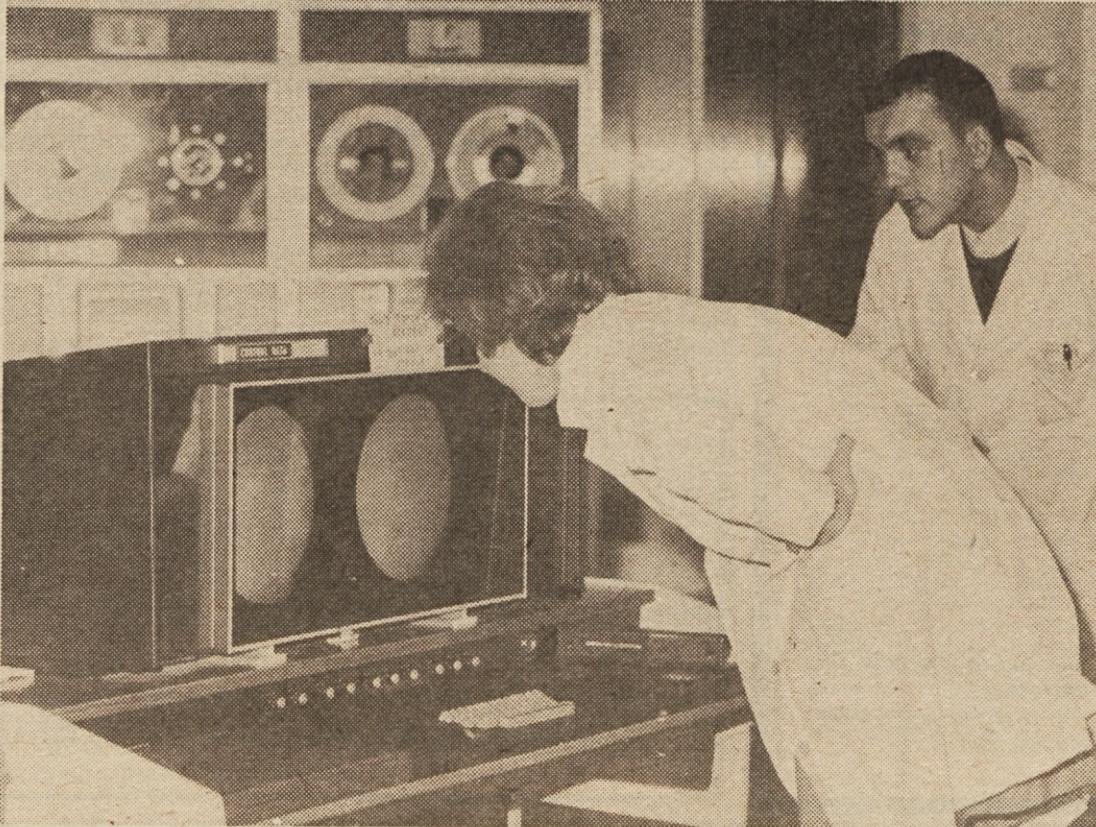
PRAKTIČNA UPORABA RAČUNALNIKA V GOSPODARSTVU

Sodelovanje med podjetji in računskimi centri je preprosto. Podjetja pošljejo v center kartice, kjer jih potem obdelajo. S svojim „računskim partnerjem“ pa so lahko povezane tudi preko terminala. Tudi ta povezava je enostavna: uporabniki naročijo le telefonsko zvezo in v trenutku so, ne glede na oddaljenost, v neposrednem stiku z računalnikom. Terminalna povezava je zlasti primerna za ustanove, ki morajo nadzorovati in voditi poslovanje na širšem področju svojih dejavnosti. Takšno ugodnost že s pridom izkoriščajo Ljubljanske mlekarne, gradbeno podjetje Obnova, poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij, ljubljanske klinične bolnišnice in nekateri drugi partnerji republiškega računskega centra.

Presenetljivo je dejstvo, da lahko novi ljubljanski računalnik v sleherni uri opravi za potrebe podjetij najboljše obdelave in analize, ki jih sicer majhni računalniki ne zmorejo. V tem je brez dvoma največja praktična vrednost uporabe računalnika Cyber 70.

Gigantski računalnik je veljal 2,5 milijona dolarjev.

VR

v tujini nanačrtno kupovali mehano-grafične stroje in zanje porabili ogromna sredstva.

Po zadnjih podatkih imamo v naši republici kakih 100 računalnikov, med njimi najmanj 40 manjših in srednje velikih, katerih vrednost znaša 200 milijonov dinarjev. Za letoš pa je menda naročenih ali že montiranih 130 novih računalnikov.

Ves čas smo torej pogrešali večje naprave, ki bi poleg ustaljenih računovodskih in evidenčnih poslov opravljale zahtevnejše ekonomske

PODOBE NAŠEGA ČASA

Po naši mili domovini se že precej časa neustrezno reagira na resolucije o nujnosti po povečanih naporih na področju izobraževanja, kar je vrsto delovnih in odgovornih posameznikov in delovnih skupnosti končno resno razjezilo. A kar je najbolj razveseljivo: ni se ostalo le na nivoju jeze in nemo-gočnega ogorčenja, ampak se je šlo v konkretno akcijo. Kultura in prosveta, to naša bo osveta! so rekli nekateri delovni ljudje in pljunili v roke.

Akcije so se lotili različni denarni zavodi, potem različni posamezniki in društva za produkcijo popevk in ne nazadnje nekatere ustrezne revije za lahko branje v korist slovenskega delovnega človeka. Dinar na dinar in tako se je nabrala kar precejšnja pogača. Rešiti je bilo treba le še vprašanje, kako dvigniti splošno in specializirano razgledanost slovenskih izobrazbenih produktov.

Ideje so jele deževati, a vse je končno ogrela ena sama: s kvizi znanja! Odtlej

smo priče izrednega napredka na nekaterih področjih splošne narodne razgledanosti, kakor tudi domiselnosti organizatorjev ustvarjalnega prebujanja delovnih ljudi.

Kar pogledjmo te bleščeče primere!

— Poslušalci pri radijskih sprejemnikih in gledalci naše zabavne oddaje, prosim, pazljivo prisluhnite! Tu v studiu smo pripravili za vas majhno presenečenje. Kdor bo k nam prvi prinesel zmo

Katera reka teče skozi Ljubljano! Potrebujete čas za premislek? Deset sekund?

— Prosim!
— Čas je potekel. Katera reka?

— Ja, menda je Ljubljana, če se ne motim!

— Tako je, Ljubljana, čestitam! V imenu našega priznanega denarnega zavoda, ki obrestuje hranilne vloge po najvišji možni stopnji, vam izročam kot skromno darilo hranilno knjižico z vlogo itd.

dobra volja, čeprav nam cene nočejo in nočejo dati miru.

Saj res, pravkar so spet poskočile. Za koliko že? Za koliko: to je vprašanje, na katero ne zna nihče odgovoriti.

Vendar to vprašanje še malo ni tako težko, kot kaže na prvi pogled. Treba je le vedeti, za koliko se smejo povisati vse leto, nato pa tisti odstotek deliti z dvanajst in rezultat pomnožiti s pet, šest, sedem — za kateri

sicer ni tako lahka kot tista s fiziologom čez drn in strn do RTV studia, zato pa je bolj zanimiva in razburljiva. In s svinčnikom v roki si ji lahko kos.

Ne da bi se zdaj hvalil, toda veliko ljudi si je ob njej kljub temu že polomilo zobe. Najprej neki ugledni ljubljanski profesor, ki še kar naprej trdi, da bodo cene letos narastle za 12 odstotkov, če ne še za več, zdaj pa spet sindikati, ki pravi-jo, da so že zrastle za vseh

VSE ZA DVIG izobrazbenih produktov

fiziola, ga čaka lepa nagrada. Želimo vam veliko sreče!

— Ali pa tista težavna vprašanja s specializiranih področij človekovega duhovnega razvoja.

— Prosim, povejte, kako se imenuje velika turistična prireditve, ki jo vsako leto prireja Ljubljana. Letos je bila v maju!

— Ja, kako bi rekel... Kmečka ohcet, a ne?

— Imenitno! Prosim aplavz. Zdaj pa še eno vprašanje in če boste nanj pravilno odgovorili, vas čaka lepa nagrada. Poslušajte torej!

Takšna in podobna prizadevanja so povzročila, da so se začele naše predstave o svetu, ki nas obdaja, naglo razširjati in bogatiti. Naši delovni ljudje poznajo zdaj že vrsto nadvse zanimivih stvari, npr., da stoji Vodnikov spomenik na Vodnikovem trgu, Prešernov pa na Prešernovem; da se pravi jezerom na Triglavu, Triglavska jezera in da se reče potnikom po novem viatorji, ne pa potniki ali objekti tranzitnega gospodarskega sektorja. Znanje ljudstva bliskovito raste, a z njim tudi splošna

mesec želimo pač podatke. Recimo, da jih želimo za junij. V resoluciji piše, da se smejo v vsem letu zvišati za pet odstotkov. Pet je treba torej deliti z dvanajst in pomnožiti s 6. To pomeni, da se smejo v mesecu dni dvigniti le za 0,4 odstotka, v 6 mesecih pa za 2,4 odstotka. Še bolj natančen račun dobimo, če 5 odstotkov enostavno delimo z 2, saj gre za polovico leta. Rezultat je 2,5%.

Kakor vidite še malo ni težko izračunati, kako pri nas rastejo cene. Ta igra

5 možnih odstotkov. Beograjski zavod za tržne raziskave je izračunal nekoliko drugačne številke, zvezni statistični zavod pa spet drugače. Le od kod ljudem tako različni podatki! Škoda, da nimajo takšnega kviza o cenah. To bi jih ugibalo, kako naraščajo! To bi se jih osmesilo!

A kdo bi povedal točen rezultat?

Jaz vendar! 5 deljeno z 12-krat 6.

Nagrada pa bi šla v moj žep! Ne verjamete?

DOPISNIKI POROČAJO

● SEVNICA

Sevnica stalno ponavlja svojo zahtevo: Slovenija je tako majhna, da je glede zdravstvenega zavarovanja ni treba deliti v regije. Po oceni tamošnjih političnih delavcev bi bilo koristneje, ceneje, predvsem pa pravičnejše, če bi republika bila celota, ena sama rizična skupnost. To zahtevo je podprl tudi občinski zbor delovnih skupnosti na zadnjem zasedanju, ko je razpravljal o predvideni združitvi skladov kmečkega in delavskega zdravstvenega zavarovanja. Zbor je tudi ocenil, da se združevanje skladov po posameznih območjih razhaja s stališči ZKS, ker socialne razlike med posameznimi predeli povečuje, ne pa zmanjšuje. Če ni mogoča ena sama rizična skupnost, bi javnost rada vsaj tako imenovano pozavarovanje, s katerim bi pomagali zaostalim območjem. S temi stališči namerava Sevnica natančneje seznaniti tudi republiške organe.

—K

● KOPER

V predračunu sindikalne organizacije Tomos Koper so za letošnje leto namensko predvideli tudi sredstva za sedemdnevno okrevanje članov delovne skupnosti v počitniškem domu na Bledu. Posamezni sindikalni odbori so predlagali delavce ter pri tem upoštevali tudi kriterije, kot na primer slabo zdravstveno in socialno stanje, delovno dobo v Tomosu, prizadevnost pri delu, delovne razmere oziroma težino dela itd.

Delavci, ki jim okrevanje plača sindikalna organizacija, gredo v dom Tomosa na Bled pred in po sezoni. Izjema so le matere samohranilke s šoloobveznimi otroki, ki bodo ta način dopusta koristile med šolskimi počitnicami. Vsi pa, ki gredo na okrevanje na stroške sindikalne organizacije, morajo takrat koristiti svoj redni letni dopust.

M. K.

ZAČETEK AKCIJE ZA ZDRUŽITEV SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV IN KMETOV RAVNE NA KOROŠKEM

Oktobra referendum.

Uvedba zdravstvenega ter starostnega zavarovanja kmetov terja izenačitev zdravstvenega varstva kmetov z delavci. Vse kaže, da bodo za novomeško skupnostjo na Koroškem in v Šaleški dolini drugi v Sloveniji, kjer bodo izenačili zdravstveno varstvo kmetov z delavci in združili skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov v eno rizično skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Ravne na Koroškem.

O izenačitvi pravic zdravstvenega varstva kmetov z delavci in o združitvi obeh skupnosti bodo odločali zavarovanci na referendumu, ki bo na področju občin Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje v mesecu oktobru. Tako je na zadnji seji sklenila skupščina Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem. Ta predlog so doslej, mimo Skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Ravne na Ko-

roškem, podprli tudi Izvršni odbor OK SZDL Velenje, Društvo upokojencev Šoštanj, Skupščina občine Radlje ob Dravi in Tovarna poljedelskega orodja in livarna Gorenje — Muta. Člani skupščine Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem so odločitev o razpisu referenduma sprejeli soglasno!

Izenačitev pravic zdravstvenega varstva in združitve skupnosti na področju koroških

občin in Velenja ne bo terjala tolikšnih dodatnih sredstev, ki jih gospodarstvo oz. delavsko zavarovanje ne bi zmoglo. Vseh zavarovanih oseb je na področju ravenske skupnosti okrog 115.000, od tega pa le okrog 9 % kmečkih zavarovanih oseb. Tudi v prihodnje naj bi občinske skupščine prispevale del potrebnega denarja za sofinanciranje zdravstvenega varstva kmetov, letos bodo prispevale okrog 800.000 dinarjev, republiški sekretariat za finance pa naj bi prav tako prispeval denar za zdravstveno varstvo kmetov — borcev. Tako bi bilo treba, po zdajšnjih izračunih, zagotoviti za izenačitev pravic zdravstvenega varstva kmetov z delavci le okrog 3 milijone dinarjev iz delavskega zavarovanja. Stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev bi bilo treba v tem primeru zvišati le za 0,25 %.

Nedvomno bo omogočila izenačitev pravic zdravstvenega varstva — v Šaleški, Mislinjski, Dravski in Mežiški dolini so prepričani, da bo referendum uspel — tudi popolnejše programiranje dela zdravstvene službe in pocenitev nekaterih stroškov,

saj bodo med drugim odpadle npr. tudi dvojne evidence.

Posebnih problemov pri nudenju novih pravic verjetno ne bo, čeprav je mogoče na začetku vendarle pričakovati manjše težave zaradi pomanjkanja zdravstvenih delavcev v osnovni zdravstveni službi ter neprimernih in pretesnih prostorov ambulant v Slovenj Gradcu, Mislinji in na Prevaljah. Povečan obisk bolnikov pričakujejo tudi na internem oddelku Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, ki pa ga prav zdaj preurejajo. (Ma)

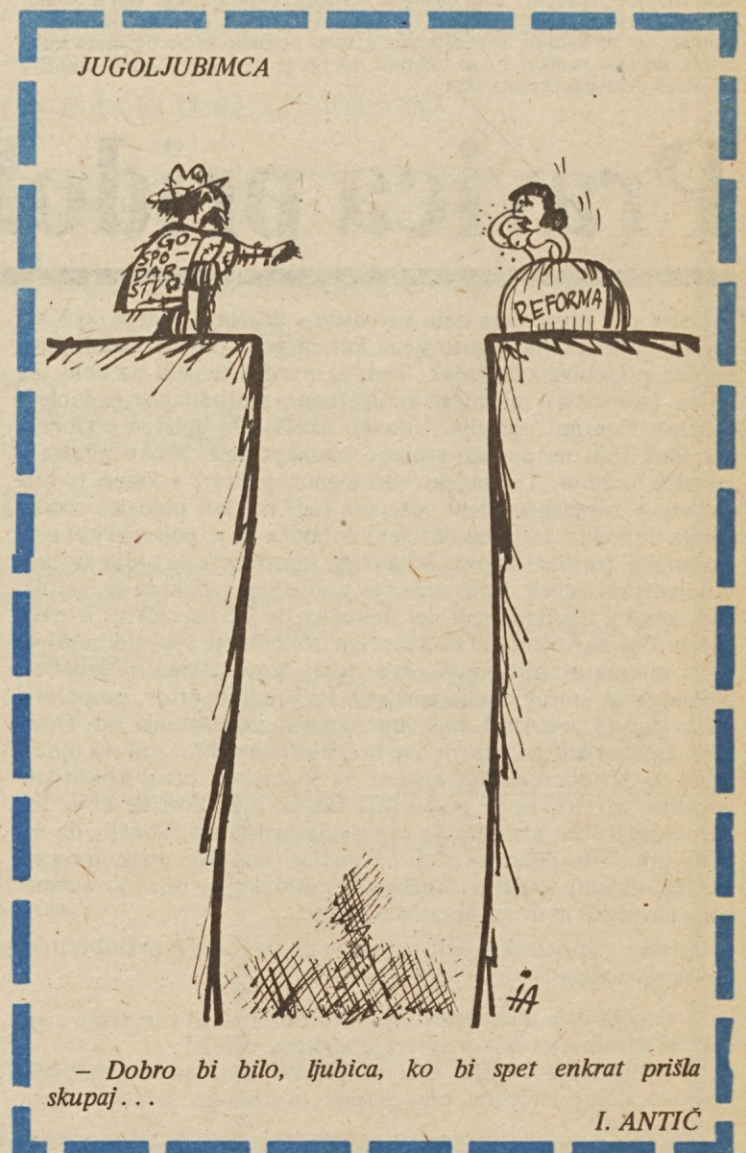
V Murski Soboti se je v nedeljo končal VII. kongres Gasilske zveze Slovenije. Parado, ki je bila ob zaključku slovesnosti in v kateri je sodelovalo več kot 4.500 gasilcev in pripadnikov enot civilne zaščite z vso motorizacijo, si je ogledalo več kot 10.000 ljudi. Na zaključni slavnosti je govoril predsednik SZDL Slovenije Janez Vipotnik, Tone Kropušek, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije pa je izročil priznanja najboljšim gasilskim enotam.

● SLOVENSKE KONJICE

Člani političnega aktiva so pred kratkim razpravljali o nalogah za združitve zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov v eno rizično skupnost. Dokončno se bodo odločili o tem na referendumu, ki bo predvidoma sredi oktobra.

Ker sedanji izračuni kažejo, da bi morali prispevno stopnjo ob združitvi obeh zdravstvenih zavarovanj zvišati za 0,55 %, se večina zavzema za predlog, po katerem bi 0,45 % plačale delovne organizacije, razliko 0,10 % pa družbenopolitične skupnosti, to je občine in republika. Druga varianta, po kateri bi celotno breme odpadlo na delovne organizacije, ne dobiva skoraj nikjer ustrezne podpore.

V. L.

I. ANTIČ

Tudi letos nova gradbišča

Za negospodarske investicije so imeli lani v Velenju na voljo skupaj 10.493.000 din, ki so jih zbrali z združevanjem sredstev delovnih organizacij in s krajevnim samoprispevkom občanov. Letos bodo zbrali s samoprispevkom občanov, z združenimi sredstvi delovnih organizacij ter s posebnimi prispevki delovnih organizacij okrog 39,5 milijona dinarjev. S samoprispevkom bodo zbrali okrog 13,3 milijona dinarjev, združena sredstva delovnih organizacij, posojila in posebni prispevki pa bodo „navrgli“ 26.180.000 dinarjev. Omeniti velja, da je TGO Gorenje Velenje namensko prispevala 3 milijone dinarjev za nov otroški vrtec, Termoelektrarna pa 1 milijon dinarjev za novi Kulturni dom Šostanj.

PRED REFERENDUMOM V MISLINJSKI DOLINI ZA UVEDBO SAMOPRISPEVKA

Mejnik za boljši družbeni standard

Hitrejšega napredka na celotnem področju občine Slovenj Gradec ne bo, če ne bodo tudi občani prispevali sredstva za sofinanciranje negospodarskih investicij

Nobenega dvoma ni, da bo prihodnja nedelja, 25. junij, pomemben mejnik v razvoju Mislinjske doline. Občinska skupščina Slovenj Gradec je za ta dan, na pobudo Izvršnega odbora OK SZDL, razpisala referendum, na katerem bodo odločali občani o uvedbi samoprispevka. Plačevali naj bi ga 5 let, s samoprispevkom pa bi zbrali nekaj nad 16 milijonov dinarjev, oziroma nekaj manj kot polovico vsega potrebnega denarja za financiranje programa negospodarskih investicij.

Prebivalce Mislinjske doline že dalj časa „žuli“ več problemov. Zdaj so izdelali petletni

program najpomembnejših naložb v šolstvo, zdravstvo, komunalno delavnost, kulturo in telesno vzgojo. Za uresničitev tega programa potrebujejo skupaj dobrih 37 milijonov dinarjev. S samoprispevkom bi zbrali 16 milijonov dinarjev. Republiška izobraževalna skupnost je pripravljena prispevati 7 milijonov dinarjev, delovne organizacije bodo na podlagi družbenega dogovora združile okrog 8,8 milijona dinarjev, temeljna skupnost otroškega varstva Slovenj Gradec bo prispevala 3,5 milijona dinarjev, cestni sklad pa 2 milijona dinarjev.

V Slovenjem Gradcu pravijo, da samoprispevek mora uspeti, in sicer iz dveh preprostih razlo-

gov. Če ne bo 16 milijonov dinarjev, kolikor naj bi jih zbrali s samoprispevkom, ne bo mogoče rešiti vrste perečih problemov na področju družbenega standarda, niti ne bo mogoče zagotoviti dodatnih sredstev, npr. Republiške izobraževalne skupnosti za sofinanciranje gradnje šole v Šmartnem in zgradbe za Šolski center Slovenj Gradec.

Predsednik slovenjgraških sindikatov Peter Bernard je prepričan, da bodo v delovnih kolektivih vsi, brez izjem, zavestno glasovali za samoprispevek ter s tem ustvarili pogoje za boljše življenje prav vseh občanov, posebej pa še najmlajše generacije!*

(An)

POJEM ŠIROKE IZBIRE, SOLIDNE
POSTREŽBE, ZMERNIH CEN,
POJEM DOBREGA NAKUPA

TRGOVSKO PODJETJE
N **nama**
LJUBLJANA

ZASAVSKI SINDIKATI PROTI POVEČEVANJU ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV DELAVCEV

Skupna odgovornost

V Zasavju osebni dohodki zaposlenih niso tako porasli, kot drugod. Skoraj polovica podjetij še vedno ne more izplačevati niti kalkulativnih osebnih dohodkov iz samoupravnih sporazumov in jih, kot kaže, še lep čas ne bodo mogla, ker bi v nasprotnem primeru ostala brez vsakršnih skladov.

Ni treba posebej dokazovati, da bi vsakršna večja podražitev živil in drugih potrebščin ponovno poslabšala položaj delovnih ljudi. Sicer pa tudi v zasavskih podjetjih zatrjujejo, da so doslej cene porasle več kot za 5,4 %, medtem ko niti ena zasavska delovna organizacija ni od lanskega poletja podražila svojih izdelkov. V najbolj neugodnem položaju je kolektiv trboveljske Cementarne, ki postuje letos z izgubo, številni drugi pa gospodarijo na meji rentabilnosti.

Ugotovitve, da smo za obvarovanje življenjskega standarda delavcev odgovorni vsi in da delavci niso več pripravljeni zategovati pasu, če tega ne bomo storili vsi in povsod, so hkrati tudi opozorilo, da je čas, da najdemo za dosledno izpolnjevanje stabilizacije tudi druge ukrepe, ne samo v politiki cen in brezglavih podražitev celo osnovnih življenjskih potrebščin. Naj se podražijo vsakovrstni luksuzni predmeti in blago, ki ne sodi v splošno potrošnjo in končno naj se slednjič uvede takšna davčna politika, ki bo dejansko ublaževala socialne razlike, to so zahteve, ki jih je vse bolj pogosto slišati v zasavskih delovnih skupnostih.

Pravica pridobivati dohodek

Delavcu v združenem delu s sredstvi v družbeni lasti je po XXI. ustavnem dopolnilu zagotovljena kot njegova osebna neodtujljiva pravica pridobivati dohodek. Tudi ta pravica temelji na delu, na živem (tekočem) in sredstvih družbene reprodukcije (minulem delu), s katerimi upravlja. Ustavno načelo, da delavec pridobiva dohodek tudi na podlagi svojega minulega dela, široko posega v pretekle odnose. To načelo onemogoča prakso, v kateri je bila delavcu v združenem delu odtujena tudi več kot polovica ustvarjenega dohodka. Delavcu odtujeni dohodek se je pojavljal kot osamosvojeni družbeni kapital v bankah, trgovinskih pa tudi v zavarovalnih organizacijah. Vpliv delavcev v združenem delu na ta, v družbeni kapital osamosvojeni del dohodka, je bil največkrat le navidezen. Osamosvojeni del delavčevega dohodka je pogosto nastopal proti interesom združenega dela, torej proti interesom delavcev, onemogočal uresničevanje sprejetih razvojnih načrtov, pospeševal nelikvidnost, pogojeval zapiranje namesto združevanja itd. Družbena vsebina teh sredstev je vse bolj bledela, njihovi prikriti upravljavci so jih obračali kot kapital, ki je iniciral razvoj kolektivno lastniške zavesti, ki je poglobljala razlike med posameznimi deli združenega dela, namesto da bi jih odpravljala itd. Načelo, da delavec pridobiva dohodek tudi na podlagi minulega dela, torej na podlagi vlaganj sredstev družbene reprodukcije, ustavno onemogoča navedene in druge negativne pojave.

Delavec v združenem delu po ustavnih dopolnilih pridobiva dohodek na podlagi:

- svojega dela in sredstev, ki so v družbeni lasti in temeljni organizaciji združenega dela, v kateri je združen in dela;
- združevanja svojega dela in sredstev družbene reprodukcije (minulo delo) temeljne organizacije združenega dela v delovno organizacijo;
- združevanja dela in sredstev družbene reprodukcije v širše oblike združevanja in oblike poslovnega sodelovanja;

DELAVSKA ENOTNOST PRIPRAVLJA

Sodobni sociološki problemi samoupravljanja v podjetjih

Pri založbi „Delavska enotnost“ bo predvidoma ob koncu avgusta letos izšla zanimiva knjiga izpod peresa dr. Bogdana Kavčiča, vodje raziskovalnega centra za samoupravljanje pri slovenskih sindikatih. Gre za njegovo doktorsko disertacijo, ki ji je dal naslov „Sodobni sociološki problemi samoupravljanja v podjetjih“. Knjiga je razdeljena na štiri dele. V prvem delu avtor navaja bistvene vzroke, ki so privedli do uvajanja samoupravljanja v jugoslovansko družbo. Nadalje ta del vsebuje tudi prikaz najpomembnejših obdobij oziroma časovnih prelomnic v dosedanjem samoupravnem razvoju. Drugi del pomeni prispevek k opredelitvi vsebine samoupravljanja. Ta del je bolj teoretične narave, vendar omogoča razčiščevanje nekaterih osnovnih pojmov v zvezi s samoupravljanjem.

Poudarek celotnega dela pa je na tretjem in četrtem poglavju, ki obravnavata temeljne probleme nadaljnega razvoja samoupravljanja znotraj delovnih organizacij. Avtor dokazuje, da je temeljni problem tega razvoja razrešitev nasprotij med še vedno hierarhično organizacijo dela in demokratičnim načelom samoupravljanja – sodelovanje vseh pri upravljanju delovne organizacije. V nadaljevanju so kritično prikazani dosedanja modeli, poskusi, da bi razrešili ta problem. Rezultat te kritične analize je sklep, da so bili dosedanja poskusi predvsem institucionalne narave in da zaradi tega niso bili uspešni. Rešitve je torej treba iskati drugje.

V zadnjem delu pa avtor razvija nov model razrešitve nasprotja med samoupravljanjem in organizacijo dela. „Izho-

dišna teza je, da je potrebno za uresničitev ideje samoupravljanja izpolniti vrsto pogojev vsebinske narave,“ pravi dr. Bogdan Kavčič. Sem šteje zvišanje življenjske ravni delavcev, uvajanje tehnologije, ki jih bo osvobodila fizičnega dela, uresničevanje načela privzajanja po delu. Razen tega je treba po njegovem mnenju bistveno povečati znanje in obveščenost delavcev, doseči funkcionalnejšo organizacijo in oblikovanje posameznika pri upravljanju, razviti notranjo zakonodajo ter doseči premike na področju motivacije za samoupravljanje in oblikovati samoupravne moralne norme. Razvoj

samoupravljanja je odvisen od stopnje izpolnitve teh pogojev.

Knjiga bo razen zanimive vsebine, še posebej za ljudi, ki se ukvarjajo z družboslovjem in samoupravljanjem v podjetjih, tudi lepo opremljena in vezana v polplatno ter primerna za vsako knjižno polico. Cena knjige v prednaročilu bo 61 dinarjev, kasneje pa bo precej dražja. Naklada bo omejena, zato je prav, da se vsi, ki jih knjiga zanima, čimprej nanjo naročijo. Sporočila o naročilih za knjigo lahko posredujete do 15. julija letos na naslov: ČZP „Delavska enotnost“, 61001 Ljubljana, Dalmatinova 4/II.

(m. ž.)

V koprski Agrarii razpravljajo o ustanovitvi TOZD

V 800-članskem kolektivu kmetijsko-predelovalnega kombinata Agraria v Kopru so začeli z javno razpravo o samoupravnem sporazumu, ki naj bi določil odnose med temeljnimi organizacijami združenega dela znotraj podjetja. Po sedanjem predlogu naj bi se izoblikovale štiri temeljne organizacije, ki bi zaokroževale posamezne dejavnosti, s katerimi se podjetje ukvarja – proizvodnjo, kooperacijo in blagovni promet, trgovino in predelavo ter skupne službe. V javni razpravi utegne priti seveda še do sprememb, vendar naj bi temeljne organizacije v vsakem primeru zaživele že letos, medtem ko želijo razpravo o samoupravnem sporazumu končati že do konca tega meseca.

Agraria je nedvomno med tistimi slovenskimi podjetji, v katerih so se priprav za ustanovitev TOZD lotili temeljito. Že novembra lani so ocenili, da bi z združevanjem interesov in odločanjem delavcev po temeljnih organizacijah lažje razrešili razna nasprotja v samoupravnih in ekonomskih odnosih med obstoječimi obrati in enotami.

Omeniti je tudi treba, da so se v priprave za ustanovitev TOZD že splošno intenzivno vključile vse družbenopolitične organizacije in prav izvršni odbor sindikalne organizacije je bil tisti, ki je o tem pripravil več široko zastavljenih razgovorov. Tako je v enem izmed teh pred meseci sodeloval Marjan Rožič, pred dnevi pa predsednik republiške odbora sindikata delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji inženir Ivan Kukovec. Tudi v tem razgovoru, v katerem so poleg predstavnikov sindikalne organizacije podjetja sodelovali še predstavniki strokovnih služb in vodstva Agrarie, so ocenili, da so pri uresničevanju ustavnih sprememb ubrali dobro pot, da pa bo v kasnejšem razvoju stvari treba seveda še dopolnjevati, po potrebi pa tudi spreminjati.

KAJ SODIJO IDRIJSKI KNAPI O SVOJIH DELOVNIH IN ŽIVLJENJSKIH RAZMERAH IN O AKCiji SINDIKATA ZA IZBOLJŠANJE POLOŽAJA RUDARJEV IN NAŠIH RUDNIKOV?

Nedokončana bitka

Pred meseci je centralni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije — na pobudo rudarjev rudnika svinca in cinka v Treptci — organiziral akcijo za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev rudarjev in njihovega družbenega ter ekonomskega položaja. Vanjo so se že vključili tudi nekateri rudniki na Slovenskem. Podatke, kakšne so zdajšnje razmere, kaj je bilo že storjenega, in predloge, kaj bi bilo treba še storiti v rudarskih kolektivih in v odnosu družbe do rudarjev, sta za zdaj zbrali sindikalni organizaciji v idrijskem in mežiškem rudniku. DELAVSKA ENOTNOST podpira to akcijo rudarjev; z nekaj prispevki v tej in v prihodnjih številkah našega lista nameravamo opozoriti slovensko javnost na težavne razmere, v katerih delajo delavci v naših rudarskih kolektivih.

V siju luči, pritrjenih na rudarske čelade, se med jalovino lesketajo drobci živosrebrne rude.

Že pol tisočletja jo kopljejo v teh rovih pod Idrijo. Številne generacije knapov so v njih iskale in našle svoj vsakdanji kos kruha. Bili so časi, ko je bil knapovski kruh tenak in trd, in ko je delo pod zemljo izčrpalo človeka do onemoglosti. Rudarje je množično pestila sili-koza, živosrebrni hlapi so bili njihovi najzvestejši sprem-ljevalci, in če so se, denimo, izognili ishiasu, se jih je lotila revma. Delovnih nesreč je bilo tiste čase toliko, da so zapisovali le najbolj tragične. Stari knapi vedo povedati, da so njihovi dedje in očetje vsak dan, ob odhodu na delo, oblekli mrtvaško srjaco in so po petnajstih ali dvajsetih letih dela v jami postali mladi starci. V takšnih razmerah se je rodil upor in vzklikala je ideja o delavski oblasti in akciji zanjo.

Zdaj je knapovsko delo lažje in varnejše. Rudarji so kot samoupravljavci nakupili in uredili številne sodobne odkopne, prevozne in varnostne naprave ter ustanovili službe, ki skrbijo za varstvo pri delu.

Boj z jama, z njenimi zakonitostmi in nevarnostmi, pa še ni končan in tudi ne bo, dokler bo idrijski rudar iskal pod zemljo svoj vsakdanji kruh.

Na najbolj izpostavljenih delovnih mestih morajo rudarji zaradi velike koncentracije strupenih plinov nositi posebne maske. Delo z masko je seveda znatno bolj naporno, toda vseeno na delovnišču „Karbon“ menjajo rudarje vsake štiri dni.

Inženir JULIJ VASTIČ, vodja službe za varstvo pri delu, in Vinko Bevk, varnostni tehnik, sta me popeljala v jašek Delo, in zdaj hodimo po rovih od delovišča do delovišča, po lestvah gor in po lestvah dol, in inženir pripoveduje:

„Samoupravni sporazum je resda zagotovil, da dobi rudar za nočno delo 25 % obračunske postavke več, poprej pa je dobival le 15 %, da za delo ob nedeljah in praznikih dobimo 30 % dodatka, da dobi upokojenec za odpravnino dve mesečni plači... Pa vendar nismo z njim povsem zadovoljni.

hokov in ta denar porabili za povečanje plač. Obenem naj bi zvezni organi uvedli beneficirane obresti na kredite za gradnje objektov, s katerimi se zboljšujejo delovni pogoji rudarjev; oprostili naj bi jih plačevanja carine za uvoz opreme za zaščito ljudi pri delu in uredili enotne kriterije za delovne invalide. Doslje je bila invalidnina delavcev, ki so delali na enakih delovnih mestih, zelo različna. Odvisna je bila od sreče, kdaj, v katerem letu je kdo postal invalid, ker je temeljila na povprečnem osebnem dohodku v prejšnjem letu. Rudar

pa dostokrat zaradi spremenjnih razmer v proizvodnji in prodaji ne more odločilno vplivati na svoj osebni dohodek. Od sindikalne akcije torej kar precej pričakujemo.“

Pridemo do JANEZA POLANCA, kopača specialista, ki si je vzel nekaj minut odmora. Sedi na tramih, ki jih bodo v prihodnjih dneh vgradili v podporje, in kot bi vedel, o čem smo se prej pogovarjali, pravi: „Menda ni človeka, ki bi z veseljem postal rudar. Pa se navadiš in se z jama sprjazniš, če je tvoje delo cenjeno. Zaslužim kakih 2.000 dinarjev na mesec — z vsemi dodatki. To je zdaj urejeno, mislim, tile dodatki. Včeraj sem prišel do vode in

mestih, določenih za invalide, kakih 80 rudarjev pa bi bilo treba zdravniško pregledati in ugotoviti, če izpolnjujejo pogoje za ocenitev invalidnosti. V minulemu letu so začasno (za obdobje od enega meseca do enega leta) prepovedali delo na prejšnjih delovnih mestih v jami 192 delavcem: zaradi škodljivega vpliva živosrebrnih hlapi so jih premeščenih 159 delavcev, zaradi posledic ropota pa 33. Število nesreč pri delu se v zadnjih desetih letih ni bistveno zmanjšalo. Lani je bilo lahkkih in hujših nesreč 182 (smrtne nobene), medtem ko je

Ko se rudarji pred delom preoblečejo in oskrbijo s čeladami, svetilkami in kompleti za samopomoč, jih obratovodja vpiše in razporedi na posamezna delovna mesta.

ativne osebne dohodke kot druge panoge. To se ni zgodilo. Rudar je zdaj, če upoštevamo težavne razmere, v katerih dela, slabše plačan, kot pa delavec v predelovalni industriji. Tu je bistvo problema. Zato podpisamo zahteve Treptce, da bi rudarskim podjetjem oprostili nekatere dajatve iz osebnih do-

so mi obračunska postavka povečali za 25 %.“

VINKO BEVK mi razloži, da je takih dodatkov več. Na deloviščih z živosrebrnimi hlapi delajo delavci le po šest ur, preostalo sedmo uro pa dobijo plačano. Za delo v jami se obračunska postavka poveča za štiri dinarje na dnino. Mokrota na delovišču poveča postavko od 8 do 25 %, isto velja za delo pri nizkih temperaturah, pa še za delo pri visokih temperaturah itd. Med drugim izplačujejo tudi dodatek na normo starejšim delavcem od 50 do 60 let starosti in nadomestilo pri osebnih dohodkih onemoglih delavcev, ki na lažjih delovnih mestih dobivajo enake plače kot poprej.

„V rudniku delam 17 let,“ pravi kopač Polanc, „pa ne morem več tako poprijeti kot nekoč.“

Se mnogi, s katerimi sem kasneje govoril, so povedali isto. „Jama hitro izčrpa človeka.“ Res so že pri oblikovanju proračunskih postavk rudarjev upoštevali stalne nevarnosti in fizikalno kemične pogoje pri delu ter takšna delovna mesta ovrednotili z višjim številom točk, razen tega pa na končni izračun osebnih dohodkov vplivajo tudi začasni težavni delovni pogoji. Toda nihče ni pripravljen, da bi za nekaj dinarjev več prodal svojo delovno sposobnost in morda tudi zdravje.

Kopač si natakne masko na obraz in gre na svoje delovišče, inženir Vastič pa pove, da je maska sicer koristna in je na nekaterih delovnih mestih nujen pripomoček za zaščito delavca pred živosrebrnimi hlapi in silicijevim prahom, vendar strupene pare prodirajo tudi skozi kožo v telo rudarja.

Gremo proti delovišču, ki mu pravijo Svetniki, in se pogovarjamo o poklicnih boleznih idrijskih rudarjev. Navzlic strogim varstvenim ukrepom je lani obolelo za posledicami učinka živosrebrnih hlapi 25 delavcev (pred štirimi leti 85 in pred osmimi leti 103), silikoza pa je lani „obiskala“ 7 delavcev (predlanskim enega, pred tremi leti pa 16). Lani je bilo v rudniku zaposlenih 136 delovnih invalidov, ki delajo na delovnih

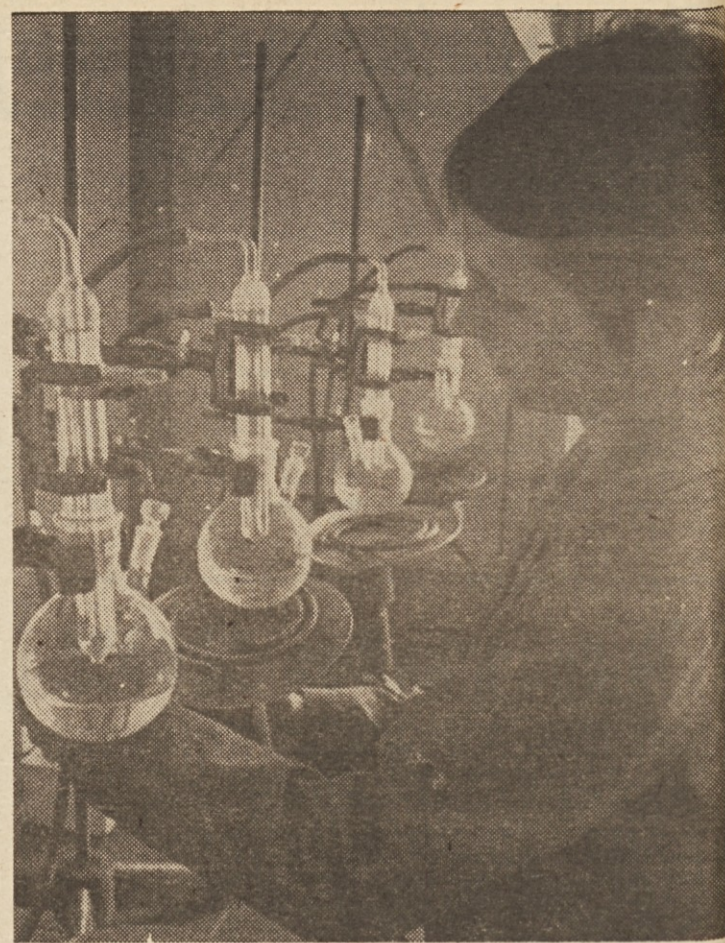
Dihalne naprave za rečevalce morajo biti vedno brez napake, saj je od njih odvisno življenje človeka. Prav zato jih zelo pogosto kontrolirajo.

bilo v rudniku zaposlenih 1.141 ljudi, v jami pa 778.

Na delovišču Svetniki nas stroj za nakladanje in transport Atlas Copco prisili, da se stisnemo k podporju. „Taki stroji so nam prihranili veliko garanja,“ pove VINKO BEVK, „ročno nakladanje in porivanje huntu je le še spomin.“ PETER PAVŠIČ, ki dela na odkopu, pa pravi: „Le tesarjenje in zasipavanje še ni mehanizirano.“ Komaj 43 let ima, pa je že 25 let v jami. Doma ga čaka šest otrok in ko ga vprašam, če si je že zagotovil naslednika svojega rodu, ki bo odhajal v jama, razloži, da svojim otrokom privoščič kaj boljšega. „Včasih je bil rudnik skoraj edini vir zaslužka; zdaj ni več tako. V novih idrijskih podjetjih, ki so zrasla tudi po zaslugi žuljev rudarjev, je delo lažje, dohodek pa ni kdove kako manjši.“

Zanimivo je, da se človek globoko pod zemljo tako rad pogovarja o otrokih. Ne reče, da gara v teh rovih zato, ker bi rad zagotovil svemu naraščaju kaj več kot delo v rudniku, pa vendar je iz vseh njihovih pripovedi moč razbrati to željo.

Včasih so se Idrijsčani ponujali za delo v rudniku, danes rudnik išče delavce in jih težko dobi, čeprav imajo rudarji na številnih delovnih mestih beneficirani delovni staž. Lani je 730 idrijskih rudarjev delalo na delovnih mestih, kjer je priznано

Delo na nekaterih deloviščih v rudniku je zelo nevarno. Koncentracija živosrebrne pare v zraku je tako velika, da rudarji kljub maskam dobijo v kri precejšnje količine živega srebra. Rudarje, ki delajo na izpostavljenih mestih, vsak dan pregledajo, posebno še analizirajo urin. Ko doseže koncentracija nad 300 enot, delavca pošljejo na bolj „čisto“ delovno mesto.

16 mesecev za leto, 195 delavcev pa na delovnih mestih, kjer priznavajo 15 mesecev za leto. Vendar precej vudarjev, predvsem zaradi poklicnih obolenj, ne zbere niti teh delovnih let. Lani so morali predčasno, invalidsko upokojiti kar 31 delavcev.

Na delovišču Karbon sta se LUDVIK MRKAK, kopač, in JULIJAN OBIT, pomočnik kopača, zagrizla v odkop. Ludvik vrta novo vrtino, iz katere teče curek umazane vode. To je torej tako imenovano vrtanje na vodno izplako, o katerem mi je že

plačani delavci na Slovenskem. Takrat je bila cena živega srebra na svetovnem trgu visoka; zato pa je bil visok tudi njihov prispevek v družbene blagajne. Pred dvema letoma je njihov povprečni osebni dohodek dosegel 1.800 dinarjev, kar ni bilo malo. So pa že takrat občutili posledice stagnacije. Zaradi slabše kvalitete rude in znižanja cen živega srebra so si leta 1969 lahko povečali sklad osebnih dohodkov le za 1 %. Za toliko se je namreč povečala njihova delovna storilnost. Zvesti dogovoru, da si bodo povečali osebne dohodke samo za toliko odstotkov,

prej pripovedoval inženir Vastič. „Razen močenja odstranjenega materiala, uporabe vodnih mašil pri odstreljevanju, rabe maske pri vrtaanju, kovanja z odkopnim kladivom in pihanega zasipavanja,“ je dejal, „smo kot pomemben varstveni ukrep uvedli tudi vrtanje z vodno izplako. S tem smo znižali koncentracijo prahu v zraku, ki zdaj le redkokdaj preseže dopustno mejo 700 prašnih delcev v kubičnem centimetru zraka; zato je obolenj za silikozo manj kot poprej.“ Kopač Mrak pa pravi: „Zavoljo tega je manj možnosti, da zbolíš, delo pa je prav tako težko, kot nekoč.“ Njegovo delovišče sodi med nevarna področja jame. S pomočnikom odpirata nov odkop, pravzaprav gre za poskusno obratovanje, kjer je, kot kaže, živega srebra še precej, veliko pa je tudi njegovih hlapi. Njihov škodljiv učinek je moč razbrati iz analize urina in to delajo vsak dan. Po štirih delovnih dneh premetijo rudarje na druga delovna mesta, kjer je živosrebrnih hlapi manj. Čez čas se rudarji spet vračajo na stara delovišča, toda poprej jih zdravniško pregledajo in ugotovijo, če so sposobni za delo v tako težavnih delovnih razmerah.

Medtem ko zapisujemo njihove pripovedi, me zmoti pomočnik kopača in pove, da delo v jami samo po sebi ni tako težko, le plačati bi ga morali več, kot doslej. In spet govorimo o osebnih dohodkih.

Pred leti smo se na široko razpisali, da so idrijski rudarji najboljše

za kolikor bodo zvišali storilnost, so lani izplačali v poprečju le 1.933 dinarjev na mesec. Medtem pa so osebni dohodki delavcev v predelovalni industriji rasli v zadnjih letih nekajkrat hitreje.

Kopač Rudi Mrak spet vrta, in na njegovem prašnem hrbtu, ki ga brazdajo potne srage, trepetja sleherna mišica. Norma ga priganja. V siju rudarskih svetilk pa riše njegova senca na skalovju v odkopu čudovite pravilne podobe.

Potlej se v upravi pogovarjamo s inženirjem IVANOM PODOBNIKOM, direktorjem idrijskega rudnika, ki podpira akcijo sindikata za izboljšanje delovnih razmer v rudnikih in njihovega družbenega ter ekonomskega položaja. Trdno je namreč prepričan, da mora družba spremeniti svoj odnos do rudarjev, ki so v vseh letih po osvoboditvi toliko dali za skupne potrebe, da zdaj od skupnosti lahko tudi nekaj zahtevajo. Še zlasti velja to za idrijske rudarje, ki so se zaradi izrednega padca cen živega srebra na svetovnem trgu znašli med nizko akumulativnimi delovnimi organizacijami. V prihodnjih dneh pa se bodo v idrijskem rudniku tudi dogovorili o programu lastnih dodatnih ukrepov za izboljšanje razmer, v katerih rudarji žive in delajo, in z njimi bodo seznanili slovensko javnost na straneh Delavske enotnosti.

Tekst: JANEZ VOLJČ
Foto: ANDREJ AGNJC

AKCIJA »ŠPORT ZA VSAKOGAR« DOBIVA V NEKATERIH OBČINAH VSE VEČJI RAZMAH • MEDTEM KO PONEKOD USPEŠNO URESNIČUJEJO NA MOČ ORIGINALNE ZAMISLI, PA SE DRUGOD O AKCIJI TRIM SELE POGOVARJAJO ...

TRIM TEDEN V CELJU

Celjski športni delavci s Komisijo za rekreacijo pri ObSS na čelu bodo organizirali v času od 19. do 25. junija „trim teden“. Kaj je to? To bo teden športa za vsakogar, teden pod geslom „več gibanja vsak dan“.

„Za organizacijo trim tedna smo se odločili predvsem zato, da bi kar najbolj poživili trim

akcijo, vendar ne le na območju Celja temveč v vsem slovenskem prostoru. Prizadevali smo si „ponuditi program vsakomur“ saj je celotna akcija trim namenjena širokim množicam in ne le peščici izbrancev. Prav zaradi tega je program našega trim tedna tako zelo pester ...“ so nam povedali v Celju na minuli tiskovni konferenci.

Aktivnosti za športno značko v okviru tedna niso namenjene samo tekmovalcem, ampak tudi vsem ostalim „trimovcem“ in odraslim občanom, ki želijo preizkusiti svoje sposobnosti ali povečati število trim aktivnosti.

In kaj vse bo na programu v trim tednu? Zapišemo lahko,

da dolga vrsta dejavnosti, tako da bo lahko prišel na račun zares vsak, ki čuti količkaj veselja do gibanja in rekreacije na planem. Naj omenimo le srečanje „starih asov“, otvoritev in preizkus nove trim steze, tekmovanja v atletiki, nogometu, kolesarjenju, namiznem tenisu, plavanju, waterpolu, streljanju itd., itd.

Posebno privlačna bo trim štafeta, ki bo v soboto 24. junija v večernih urah pri Mlinarjevem Janezu. Najprej se bodo pomerile ženske in moške ekipe celjskih delovnih kolektivov. Potem pa bodo tekmovali ekipe velikih delovnih kolektivov iz desetih slovenskih mest: Jesenic, Kidričevega, Kranja, Ljubljane, Maribora, Mur-

ske Sobote, Raven, Trbovelj, Velenja in Celja. Moško trim štafeto bo sestavljalo osem tekmovalcev, žensko pa šest. Vsakdo bo moral preteči približno 40 metrov, vmes pa opraviti čimhitreje dve trim nalogi. Vsekakor gre za novo originalno športno rekreacijsko srečanje, ki jo bodo tako nastopajoči kot gledalci nedvomno toplo sprejeli.

Zaključek trim tedna bo v naravi in sicer na Celjski koči in na Golteh. Organizator poziva udeležence, da bi prišli, tako kot v „starih časih“, peš na priljubljeni izletniški točki. Saj gre za teden trima, za sedem dni, ki bi jih naj posvetili gibanju in rekreaciji!

A. ULAGA

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti

poljuven Ljubljana

● NA ROB 4. SEJI ZA TELESNO KULTURO, ŠPORT IN REKREACIJO PRI REPUBLIŠKEM SVETU ZSS

Na področju rekreacije nič novega

● Člani komisije so si edini, da bi morali imeti vsaj močnejši občinski sindikalni sveti poklicnega organizatorja za rekreacijo

Na četrti razširjeni seji Komisije za telesno kulturo, šport in rekreacijo pri Republiškem svetu ZSS so številni predsedniki komisij za rekreacijo pri občinskih sindikalnih svetih, ki so bili vabljeni na sejo, izčrpno poročali o športni dejavnosti osnovnih sindikalnih organizacij. Če bi želeli strniti vsa poročila v eno samo misel, potlej lahko zapišemo, da se v zadnjem času na področju rekreacije zaposlenih ni skoraj ničesar spremenilo, da smo v bistvu tam, kjer smo bili pred letom ali dvema.

Izjemo predstavljajo seveda tiste delovne organizacije, ki ne organizirajo športnih iger le enkrat ali dvakrat na leto, temveč jim je uspelo, da takorekoč ne mine niti teden dni brez športne aktivnosti v obliki rekreacijske vadbe ali najrazličnejših internih tekmovalj. V vseh teh primerih predstavljajo letne oziroma zimске športne igre torej le skromen delček kontinuirane celoletne dejavnosti.

Člani komisije so na omenjeni seji razpravljali tudi o okvirnem programu dela za letošnje leto in ga tudi sprejeli. Domenili pa so se, da bo potrebno glede na obsežnost programa izdelati prioritetni red nalog, saj smo že na pragu poletja.

-a.

Igre delavcev lesne industrije

Konec tega tedna so se pričele v Cerknici pod pokroviteljstvom tovarne Brest in njenega direktorja, inž. Jožeta Štrleta, III. sindikalne športne igre delavcev lesne industrije SR Slovenije. Ob tem naj povemo, da športne igre delavcev lesne industrije nimajo dolgoletne tradicije, da pa uspešna organizacija dosedanjih srečanj na športnem področju zagotavlja uspešno nadaljevanje začetega dela. Letošnje igre so v Cerknici, ki pravzaprav nima obilo športnih objektov, ima pa, posebno delavci tovarne Brest, bogate izkušnje na področju organizacije takih in podobnih prireditev. Tretja lesariada, katere organizacijo so z vso odgovornostjo prevzeli samoupravni organi Bresta, sovpada s proslavo 25-letnice ustanovitve podjetja.

Na tretjih igrah delavcev lesne industrije se je zbralo rekordno število športnikov: kar 203 ekipe z blizu 1300 nastopajočimi!

XXII ŠIG '72

LJUBLJANA

DELAVSKA ENOTNOST - ŠT. 24 - 17. JUNIJA 1972

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE
OBČINSKI SVET CELJE
OBČINSKA ZVEZA ZA TELESNO KULTURO
CELJE

šport za vsakogar

TRIM TEDEN

Celje, 19.—25. junija 1972

g.beltrame
TRIESTE - Corso Italia 25 - Trst

ŽENSKA KONFEKCIJA - MOŠKA KONFEKCIJA
OTROŠKA KONFEKCIJA - POROČNE OBLEKE

Največja izbira konfekcije v Trstu

OBETI ZA ŠPORTNIKE IZ MISLINJSKE DOLINE

Če bo referendum za uvedbo krajevnega samopriskpevka - 25. junija - uspel, se obetajo športnikom občine Slovenj Gradec lepši časi

Kar zadeva objekte za telesno vzgojo se v Mislinjski dolini z njimi resnično ne morejo ponašati. Na celotnem področju občine Slovenj Gradec je le ena sama telovadnica, in ta v odsluženem domu TVD Partizan. Pri nobeni šoli ni telovadnice.

Zdaj je vendarle mogoče pričakovati, da se bodo stvari obrnile na bolje. Prihodnjo nedeljo, 25. junija, bo v Slovenj Gradcu referendum, na katerem bodo občani odločali o uvedbi samo-

priskevka. In med objekti, ki naj bi jih financirali s sredstvi krajevnega samopriskpevka, je tudi več športnih objektov. Če bo referendum uspel, bodo v občini Slovenj Gradec bogatejši za te-le pridobitve:

— Obnovljen bo dom TVD Partizan, ki je star in dotrajan. Računajo, da bo postal preurejeni dom TVD Partizan resnično zbirališče vseh športnikov iz središča Mislinjske doline.

— Pri novi zgradbi Šolskega

centra Slovenj Gradec (prej Ekonomsko srednje šole Slovenj Gradec) bo zgrajena telovadnica, ki jo bodo uporabljali tudi učenci osnovne šole Franjo Vruč Slovenj Gradec. Hkrati z novim šolskim centrom Slovenj Gradec bo torej središče Mislinjske doline bogatejša tudi za nov športni center!

— Novo telovadnico dobi tudi Mislinja. V šolskem posloplju, ki je bilo zgrajeno 1960. leta, so telovadili kar v razredih in na hodnikih. V prihodnje bo

490 učencev te osnovne šole lahko telovadilo v dvorani, prostore za vadbo pa bo dobilo tudi 250 članov TVD Partizan Mislinja, prav tako pa tudi občani in člani delovnih kolektivov za rekreacijo.

V Mislinjski dolini prevladuje prepričanje, da bodo športniki na referendumu 25. junija glasovali za uvedbo krajevnega samopriskpevka, saj bodo tudi sami deležni pomembnih pridobitev.

(An)

● RADOVLJICA

ZMAGOVALCA VERIGA IN ELAN

Te dni so v Radovljici zaključili tekmovanje v balinanju in kegljanju, ki ga je v okviru delavskih športnih iger organiziral Občinski svet Zveze sindikatov Radovljica. V balinanju je nastopilo šest ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini. V prvi skupini je zmagala VERIGA II, v drugi skupini pa VERIGA I. Končni vrstni red je naslednji: 1. VERIGA I, 2. VERIGA II, 3. ALMIRA Radovljica, 4. Skupščina občine Radovljica, 5. ELAN I in 6. ELAN II.

Zelo zanimivo je bilo tudi tekmovanje v kegljanju, ki se ga je udeležilo 74 ekip z 220 nastopajočimi, od tega 33 žensk. Pri moških je zmagala ekipa Elana pred Skupščino občine Radovljica in Iskro Otoče, pri ženskah pa Iskra Lipnica pred Iskro Otoče in Almiro. Ekipni zmagovalci so dobili spominske pokale, vsi udeleženci pa tudi spominske značke, ki jih je daroval Občinski svet Zveze sindikatov Radovljica.

-ž

SLOVENSKA BISTRICA

PRESENETILA STEKLARNA

Medtem ko je bil prvi del občinskih sindikalnih športnih iger na področju občine Slovenska Bistrica v odbojki že v jeseni minulo leto, pa je bil pred kratkim zaključek drugega dela tekmovalstva v tej športni panogi, ki šteje med najprivlačnejše na tem območju. To dokazuje med drugim tudi podatek, da ima skoraj vsaka delovna organizacija svojo odbojkarško ekipo, od katerih sta imeli v minulih letih največ uspeha ekipi Impola in Steklarne.

Po prvem delu iger bistriške občine, ki je bil preteklo jesen, so bili najuspešnejši tekmovalci Osnovne organizacije sindikata IMPOL Bistrice pred EMMI in Prosveto. Nepričakovano pa so v drugem delu tekmovalstva dobro odigrali vsa srečanja in jih dobili tudi v svojo korist člani osnovne organizacije Steklarne iz Slovenske Bistrice, ki so tako vnesli „nered“ v vrstni red iz

prvega dela.

Tako je prvo mesto v ključnem delu občinskih sindikalnih športnih iger letos že drugič zapovrstjo osvojila ekipa EMMI iz Slovenske Bistrice, ki je v odločilnem srečanju za prvo in drugo mesto premagala ekipo IMPOLA z rezultatom 2:0. S to zmago je ekipa EMMI iz Slov. Bistrice zbrala 12 točk, kolikor jih je imela tudi ekipa IMPOLA, vendar s slabšo razliko. Steklarne iz Slovenske Bistrice si je z zaporednimi zmagami v drugem delu iger prigrabla tretje mesto z 10 osvojenimi točkami. Ekipa Prosvete je na tem tekmovalstvu osvojila 8 točk, medtem ko je EMI iz Poljana ostal brez točke.

Pokale in priznanja za osvojena mesta bodo ekipe sprejele na zaključni prireditvi, ko bodo znani tudi končni rezultati iz ostalih tekmovalnih panog.

V. HORVAT

MEDVODE

V organizaciji tovarne Color so bile v soboto in nedeljo V. športne igre proizvajalcev barv in lakov Jugoslavije. Nad 200 športnikov - barvarjev iz Kemijskega kombinata Zagreb, Duge iz Beograda, Karbona iz Zagreba, Heliosa iz Domžal in Colorja iz Medvode se je pomerilo v nogometu, šahu, streljanju, namiznem tenisu, kegljanju in v gaslskem tekmovalstvu.

Ekipno so tekmovali za prehodni pokal tovarne Helios, ki ga je osvojila ekipa Kemijskega kombinata Zagreb. Ekipa Colorja je osvojila tretje, ekipa Heliosa pa četrto mesto. V posameznih disciplinah je Color osvojil prvo mesto v gaslskem tekmovalstvu, Kemijski kombinat Zagreb v streljanju, kegljanju in nogometu, ekipa Duge iz Beograda pa v šahu in namiznem tenisu.

F. ROZMAN

DOBRODOŠEL DOMAČI GOST

Na dopust že za 490 dinarjev

Med množico turističnih agencij, ki v Ljubljani posredujejo najrazličnejše turistične usluge, smo minulo sredo v pritličju Name pri pošti dobili še eno, in sicer dubrovniški Atlas. Če odstejemo, da je poslovalnica ena najlepših v Ljubljani, nas je ob tej priložnosti posebej zanimalo, kaj je vodilo oba partnerja, da sta sklenila trgovsko poslovno sodelovanje.

VEKOSLAV POTOČNIK, pomočnik direktorja Name je povedal:

„Kot trgovska hiša se že vseskozi trudimo, da bi potrošnikom nudili poleg ostalega trgovskega blaga tudi najrazličnejše druge usluge. Sem sodi tudi turistično posredovanje, tako kot ga imajo v tujini že urejenega znane trgovske hiše Neckerman, Kaufhof in druge. Skoraj tri leta smo iskali partnerja, s katerim bi se povezali in končno smo našli skupni jezik z dubrovniškim turističnim podjetjem Atlas. Šestega maja letos smo podpisali pogodbo o poslovnem sodelovanju, kot vidite minulo sredo pa smo že odprli njihovo poslovalnico v naši hiši.“

„Kaj bo Nama konkretno pridobila z omenjeno turistično poslovalnico?“

„Pri vsem imamo zelo širok interes. Skozi Namo gre vsak dan najmanj 25.000 kupcev, prav toliko pa se jih na dan sprehodi skozi našo trgovino. Zato moramo tem ljudem nuditi nekaj več, in to je tudi turistično posredovanje. Z druge strani pa nam turistična organizacija, kakršna je Atlas, ki ima po svetu nad 4.000 poslovnih partnerjev, lahko pripelje v naše trgovine nove kupce, zahtevnejše kupce. Mnoge izlete tujih turistov bo poslej Atlas speljal tudi skozi Ljubljano in prav od teh pričakujemo velike koristi.“

V imenu Atlasa pa je nekaj več povedal o sodelovanju njegov komercialni direktor magister DAVOR GJIVOJE:

„Naj najprej na kratko predstavim Atlas: pred desetimi leti smo začeli z dvema poslovalnicama, tremi avtobusi in dvema motoriziranimi čolnoma. Danes imamo po vsej Jugoslaviji že 34 poslovalnic. Ustvarimo letno več kot 23 milijonov dolarjev deviznega priliva in smo z 800.000 tujimi gosti, ki jih letno pripeljemo v našo deželo, na drugem mestu. Razen tega imamo stalno v zakupu blizu 30.000 hotelskih postelj od Portoroža do Ulcinja, vsak dan letalo turistov neprestano v zraku in več kot 4.000 partnerjev v tujini, od tega kar 1.000 v Združenih državah Amerike. Zakaj smo si izbrali ljubljansko Namo, sprašujete? Do tega so nas pripeljale najrazličnejše študije in analize. Dejstvo, da gre skozi eno trgovino dnevno več kot 50.000 ljudi, je bilo seveda najbolj mikavno. In ker vemo, da so to v pretežni večini domači ljudje, je to za nas še toliko bolj interesantno. Domač gost je za nas izredno dobrodošel. Mi vemo, da domač gost, še posebej pa Slovenci na dopustih ali izletih veliko trošijo. Po drugi strani pa bo naša prisotnost v tako ugledni trgovski hiši, kot je Nama, veliko pomenila tudi za slovenski turizem. V Dalmaciji je zlasti za zimskie in tudi poletne počitnice v Sloveniji veliko zanimanja.“

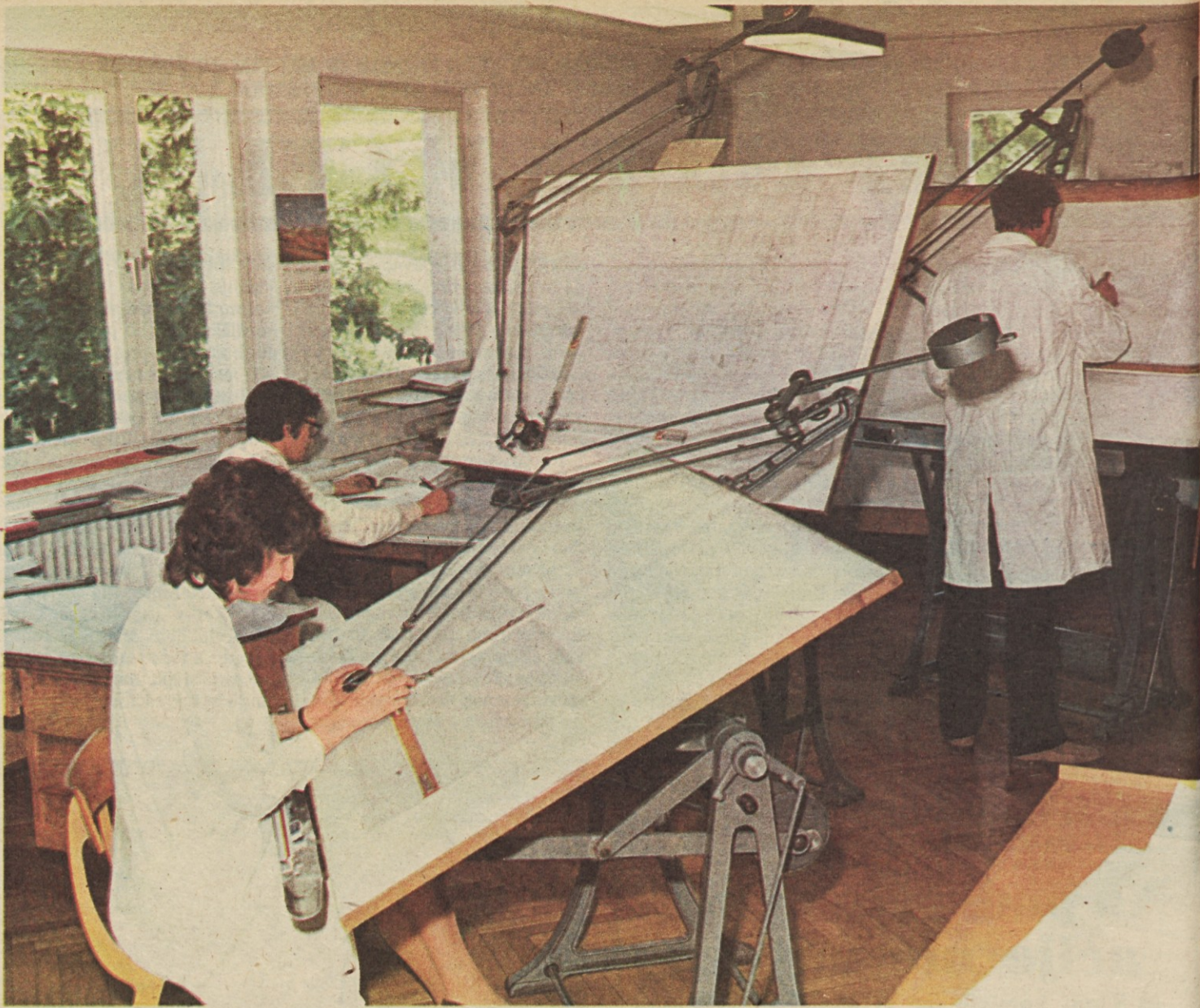
Zatem nas je komercialni direktor Atlasa s svojimi številnimi pomočniki seznanil z mikavnimi programi za letošnje dopuste, oziroma večdnevne izlete po izjemno nizkih cenah. Naj omenimo, da je mogoče že za 1.290 dinarjev pet dni preživeti v Londonu, v kar je vračunan letalski prevoz ali teden dni v španski Palmi de Mallorci le za 1.055 dinarjev in podobno. Zelo poceni počitnice pa bo Atlas organiziral tudi na našem Jadranu. V okviru takimenovanih „paketov“ je Atlas v Njivicah na Krku pripravil osemdnevno letovanje le za 490 dinarjev, v Solarisu pri Šibeniku za 750 dinarjev, Kaštelu Starem za prav toliko, V Podgori na Makarski rivieri za 685 dinarjev, na Hvaru za 645 dinarjev, prav za toliko dinarjev na Braču itd. Skratka zelo mikavne ponudbe tudi za tiste delavce, ki manj zaslužijo.

M. ŽIVKOVIČ

SEŽANA

Okoli 50 odstotkov vseh delovnih mest v občini zasedajo ljudje, ki nimajo ustrezne izobrazbe ali kvalifikacije. Tako so ugotovili na konferenci sindikatov sežanske občine, ki je bila v Lipici. Pomanjkanje kvalificiranih in šolanih ljudi terja seveda odločno akcijo, v kateri morajo sodelovati tudi sindikati. Razširiti je treba štipendiranje in najti pota, da se bodo strokovnjaki začeli odzivati na razpisana delovna mesta. Zdaj štipendirajo v sežanski občini na srednjih, strokovnih in visokih šolah okoli 240 mladih ljudi.

Poleg kadrovske politike so na konferenci sindikatov sežanske občine največ govorili še o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela v dislociranih obratih, o uresničevanju sporazumov o delitvi osebnih dohodkov in o nekaterih vidikih socialnega razlikovanja.

Projektiva je v IBT – Investicijski biroji Trbovlje – še vedno najpomembnejša dejavnost. Zaposluje 140 ljudi v glavnem z visoko izobrazbo. Največji napredek je v zadnjem času vsekakor napravila grupa za projektiranje cest in letališč, in to predvsem zato, ker so v svoje delo vključili elektronski računalnik. Prav zato je njihovo delo bolj natančno in predvsem hitrejše.

V četrtem kolu so bili izžrebanji

Naročniki, ki prejmejo izdelke steklarne „Boris Kidrič“ iz Rogaske Slatine in brezplačno Delavsko enotnost za nadaljnjih 12 mesecev:

1. Albert MAVEC, Podpeca, 62393 Črna na Koroškem
2. Ignac KOLARIČ, Gorečja vas 76, 62288 Hajdina
3. Slavko GORENJAK, Zg. Hudinja 140, 63000 Celje
4. Peter RUTAR, Za gradom 1, 61000 Ljubljana
5. Vera SMODEJ, LIP Poljčane, 62319 Poljčane
6. Vlado BIRSA, Rutarjeva 4, 65000 Nova Gorica
7. Inž. Savo KAZIČ, Simona Kosa 3, 65220 Tolmin

8. Rajko ŠTOLFA, Elektro enota Sežana, 66210 Sežana
9. Majda KNEŽEVIČ, Prešernova 7, 65270 Ajdovščina
10. Silvo BAČOVNIK, Bevče 40, 63320 Velenje

Zbiralci naročnikov, ki gredo na enodnevni izlet z letalom Inex-Adria v Dubrovnik:

1. Stane Rener, Mehanotehnika Izola, 66310 Izola
2. Alojz Panker, Gostol, 65000 Nova Gorica
3. Jože Šušmelj, Občinski svet Zveze sindikatov Nova Gorica, Kidričeva 9, 65000 Nova Gorica

Neznank za četrto kolo torej ni več. Izžreballi smo deset starih in novih naročnikov in tri zbiralce naročnikov. Tako, kot smo obljubili, smo nagradili naše stare naročnike za zvestobo in nove za zaupanje, ki so nam ga izkazali s tem, da so se naročili na naš list. Potrudili se bomo, da ne bomo razočarali ne enih ne drugih in tudi tistih ne, ki so naročniki na Delavsko enotnost pa tudi tokrat niso bili izžreballi. Tokrat pravimo za voljo tega, ker njihovi kuponi še naprej ostanejo v bobnu sreče vse do 20. novembra, dokler bo trajala naša igra in bo Delavska enotnost praznovala 30. obletnico svojega izhajanja.

Naj vas še enkrat spomnimo na propozicije naše igre.

V uredništvu imamo dva bobna. Prvi boben sreče je rezerviran za vsakogar, ki naroči Delavsko enotnost na dom in plača za prihodnjih 12 mesecev celoletno naročnino 26 dinarjev. To pa je tudi boben vseh tistih, ki so naročniki na Delavsko enotnost že doslej sami plačevali in so jo obnovili tudi za letošnje leto.

Drugi boben sreče je rezerviran za tiste, ki zbirajo ali bodo zbrali nove naročnike Delavske enotnosti. Za vsakih pet na novo zbranih naročnikov bo vsak zbiralec dobil kupon, s katerim bo sodeloval pri nagradnem žrebanju. Vsak nov kupon pa prinaša tudi lepo knjižno nagrado in povečuje možnost za dobiček pri žrebanju.

Žrebanje je enkrat mesečno med 15. in 20. v prostorih uredništva Delavske enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4. Imena izžreballih nagradencev so objavljena v tistem tednu in Delavski enotnosti, ko je žrebanje.

Vsi, ki smo jim namenili bobna sreče, lahko sodelujejo do konca našega nagradnega žrebanja, to je do 20. novembra letos. Pravico do nadaljnjega žrebanja izgubi samo tisti, ki mu žreb dodeli nagrado.

TO PA ŠE NI VSE!

Nagrade smo pripravili tudi za občinske sindikalne svete, ki širijo svoj list Delavske enotnost med članstvom. Nagradili bomo:

- občinski sindikalni svet, na katerega območju se bo letos najbolj dvignilo število naročnikov;
- občinski sindikalni svet,

na katerega območju se bo letos najbolj dvignil odstotek naročnikov na Delavsko enotnost v primerjavi s številom zaposlenih.

Prihodnje dni bomo prvič podelili nagrade po teh propozicijah za občinske sindikalne svete, in sicer dva družinska šotora.

Skupaj gremo v peto kolo. Naročniki, zbiralci naročnikov na časopis Delavska enotnost! Nekaj izkušnih smo si nabrali v štirih kolih in moramo povedati, da so ohrabrujoče. Predvsem nam ni žal, da smo se odločili za nagradno igro. Starem prijateljem Delavske enotnosti se pridružujejo novi, vsak dan jih je več. Veseli smo tega, kajti vsako uredništvo je veselo, če je naročnik na njegov list vedno več. To je hkrati za nas še večja obveznost, da list popestrimo, da ga bodo naročniki z zanimanjem in veseljem prebirali.

TO NAJ BO ČASOPIS DELAVCEV!

Na zadnjem sestanku s kolektivom ČZP Delavska enotnost je predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek dejal: „Sindikati potrebujemo Delavsko enotnost... Postane naj list delavcev za delavce in za vse tiste, ki jim imajo delavci kaj povedati. In delavci imajo slovenski družbi kaj povedati!“

Odgovornosti take naloge se v uredništvu z vso resnostjo zavedamo. Vemo pa tudi, da brez sodelovanja vseh delavcev, ki imajo kaj povedati, ne bomo dosegli zastavljenih ciljev. Vemo, da povsem sami, brez

prijateljev in naročnikov na naš list, brez tistih, ki bi sodelovali z nami, nas spodbujali s svojimi izkušnjami, mnenji pa tudi vprašanji, ne bomo mogli popestriti časopisa. Zato računamo na sodelovanje vseh delavcev, ki „imajo slovenski družbi kaj povedati“, zato smo prepričani, da se boste uvrstili v krogi sodelavcev in prijateljev Delavske enotnosti.

Ne pozabite!

Delavska enotnost praznuje 20. novembra letos svojo 30-letnico. Tudi vi se uvrstite v krogi njenih prijateljev, postanite bralci našega tednika, naročite se nanj, sodelujte z nami! Razen tega, da vas Delavska enotnost sproti seznanja z vsem, kar se dogaja v vašem kolektivni, v vašem kraju, v vaši občini, vas tudi vsak mesec nagrada.

PRESENEČENJA PETEGA KOLA

Peto kolo bomo zaključili 19. julija, ko bomo v prostorih uredništva Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, ponovno žreballi. Izžreballi bomo:

- 5 starih in novih naročnikov, od katerih bo vsak dobil izdelek tovarne pletenin „Almira“ iz Radovljice. Uredništvo pa bo vsakemu izžreballancu prikladno brezplačno naročnino na naš list za 12 mesecev potem, ko se naročniku izteče vplačana naročnina na Delavsko enotnost.
- 2 kupona zbiralec naročnikov, od katerih bo vsak prejel gramofon znamke „Iskra“.

Pohitite, še je čas, da se vključite v naše nagradno žrebanje!

Ime in priimek	Naslov	Podpis
1
2
3
4
5

Vsak novi naročnik potrdi zbiralcu naročnikov s podpisom svoj pristanek in sam vplača naročnino za 12 mesecev na tekoči račun ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, št. NB 501-1-991.

Ime, priimek in točen naslov zbiralca naročnikov:

.....